
Helyi Esélyegyenlőségi Program

Fábiánsebestyén Községi Önkormányzat

2013

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	3
Bevezetés	3
A település bemutatása.....	3
Értékeink, küldetésünk.....	9
Célok.....	10
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)	12
1. Jogszabályi háttér bemutatása	12
2. Stratégiai környezet bemutatása	16
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége.....	19
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	42
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	57
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	62
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....	67
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	74
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	75
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	77
1. A HEP IT részletei.....	77
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	77
A beavatkozások megvalósítói	77
Jövőképünk.....	78
Az intézkedési területek részletes kifejtése.....	79
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	88
3. Megvalósítás	92
A megvalósítás előkészítése.....	92
A megvalósítás folyamata.....	92
Monitoring és visszacsatolás.....	94
Nyilvánosság	94
Érvényesülés, módosítás.....	95
4. Elfogadás módja és dátuma	96

Helyi-Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Fábiansebestyén Községi Önkormányzat Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az Fábiansebestyén Községi Önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

„Fábiansebestyén Csongrád Megye északkeleti részén, a Tiszától keletre, Békés Megye határához közeli település. A legközelebbi város Szentés, 16 km-nyi utazással érhető el. A napvilágra került történelmi adatok alapján a középkorban a település első lakói betelepített kunok voltak. A tatárjárás idején már, mint népes községet említik a krónikák, melynek tornya is van. A tatárdúlás után inséges esztendők következtek, de IV. Béla gondoskodott a falu újjáépítéséről. Ettől az időszakról kezdve Fábiansebestyén, mint telepített kun falu élte az életét. Az újratelepülő falu első telephelye volt a nyelvükben és szokásaikban a magyartól elütő kunoknak. E nép saját területén a régi kiváltságokat megtartva, kapitányok irányítása alatt élt, és jobbágyi helyzetben az állattenyésztésen kívül földműveléssel is foglalkozott. Kunszállás jellegét megőrizte, mert fekvésénél fogva is abba a területsávba tartozott, amelyet a Tétényi országgyűlés után ismét kunokkal telepítettek be. Ebben kiemelkedő szerep jutott a Maróthyaknak (Gud-Kelld nemezettség), nevezetesen Maróthy III. János macsói báznak, Zsigmond király támogatójának. Maróthy János 1435-ben vízivárat építtetett a környék lakosainak védelmére, és templomot alapított a két védőszent: Szent Fábían és Szent Sebestyén emlékére. (Szent Fábían életéről annyit tudunk, hogy 236-ban lett Szent Anterus utóda Róma püspöki székében, melyet 14 éven át töltött be. Szent Sebestyén Galliában született és élt, a Tizennégy Segítő Szent közé sorolják. Mindketten a keresztény üldözés áldozatai lettek.)

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

1476-tól uradalmi birtokként működött a település az ország uralkodóinak sorát követve. A Maróthy család kihalása után 1476-tól a falu a Hunyadiak családi birtoka lett, amelyet Hunyadi János halála után Szilágyi Erzsébet örökölt. Mátyás király 1487 körül rendelkezett arról, hogy a családi birtokot fia örökölje. Az 1490. június 17-ei országgyűlés határozata alapján Fábiansebestyén Gyula város fennhatósága alá tartozott. Corvin János 1497-ben Gyula város kötelékéből a hozzá hűséges enyingi Török családnak adományozta a falut. A Török család eladta, így 1504-ben már Nagyváthi-Mágocsi Porkoláb Márton birtokai között szerepelt. A birtokszerzés, ami Porkoláb Mártonnak egész sor népes falut juttatott, királyi megerősítésre szorult. Porkoláb Márton ezért királyi oklevelet eszközölt ki birtokaira, melyek között Fábiansebestyén is szerepelt. Az oklevél 1515-ben kelt és a Budai káptalan adta ki.

A sűrűn egymást váltogató földesurak kezében a falu fokozatosan hanyatlott, majd 1526-tól állandó pusztításnak és rettegésnek volt kitéve. Aki tehetett, az vagy a legközelebbi városba költözött, vagy a felvidék és Erdély városaiba menekült, így a falu fokozatosan elnéptelenedett, s csaknem lakatlan pusztává vált.

1872-ben tanyarendszerű pusztaközségből nagyközséggé alakult. A falu ma is álló és működő temploma 1932-ben épült Árpádházi Szent Erzsébet tiszteletére. Ebben az időben a falu életét két egyesület határozta meg: a Római Katolikus Leány- és Legényegylet és a Mária Kongregáció. Ezek a szervezetek kiemelkedő szerepet tölthettek be a kulturális életben. Ekkor alakultak az első egyesületek is: Lövészegylet, Tűzoltó Egyesület, Ifjúsági Egyesület, Gazdakör.

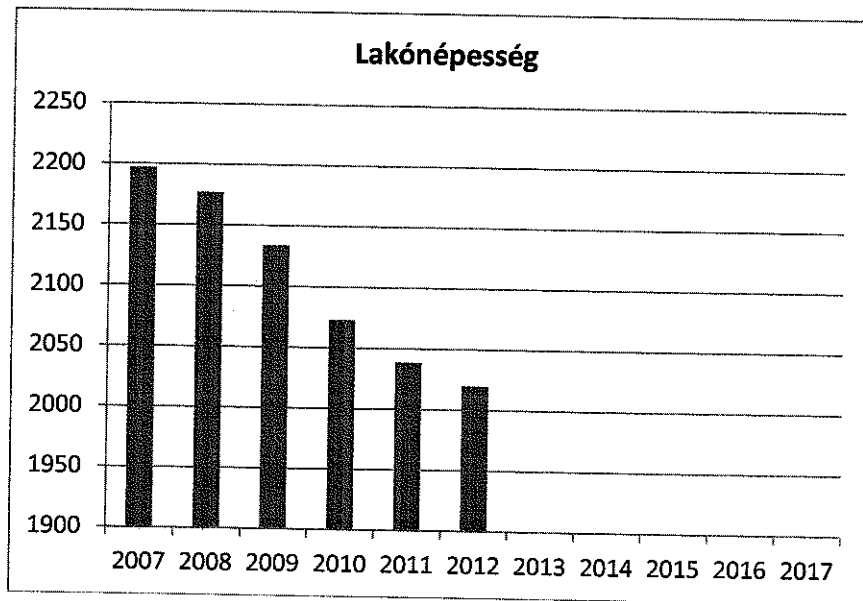
1940 augusztus 6-án hirdették ki az Országos Népes Családvédelmi Alapról (ONCSA) szóló 1940. évi XXIII. törvénycikket, amelynek célja: segélyezés helyett a leginkább támogatásra szoruló néprétegek gazdasági, erkölcsi és szellemi felemelése. A törvényben megfogalmazott állami segítség középpontjában a sok gyermekes családok intézményes támogatása. A települést 1941-43 között mintaközséggé építették ki 200 családi házzal, iskolával, óvodával, utcai díszfákkal és cserjékkel.”

Az elmúlt néhány év során az Önkormányzat erőfeszítései ellenére a lakosságszáma fokozatosan csökken az alább látható táblázat szerint:

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén

	Fő	Változás
2007	2197	
2008	2177	99%
2009	2134	98%
2010	2073	97%
2011	2039	98%
2012	2020	99%

A táblázat adatainak diagramban való bemutatása:

A település területe 71730 km² (7.173 ha), lakossága 2007 decemberében 2.197 fő, amely a 2001-es adatokhoz képest (2.385 fő) mintegy 7,9 %-os csökkenést mutat. A z önkormányzati adatok (2008. december) szerint a lakónépeség száma 2.177 fő, 2010. januári adatok alapján 2.134 fő, amely a 2001-es adatokhoz képest (2.385 fő) mintegy 10,5 %-os csökkenést mutat.

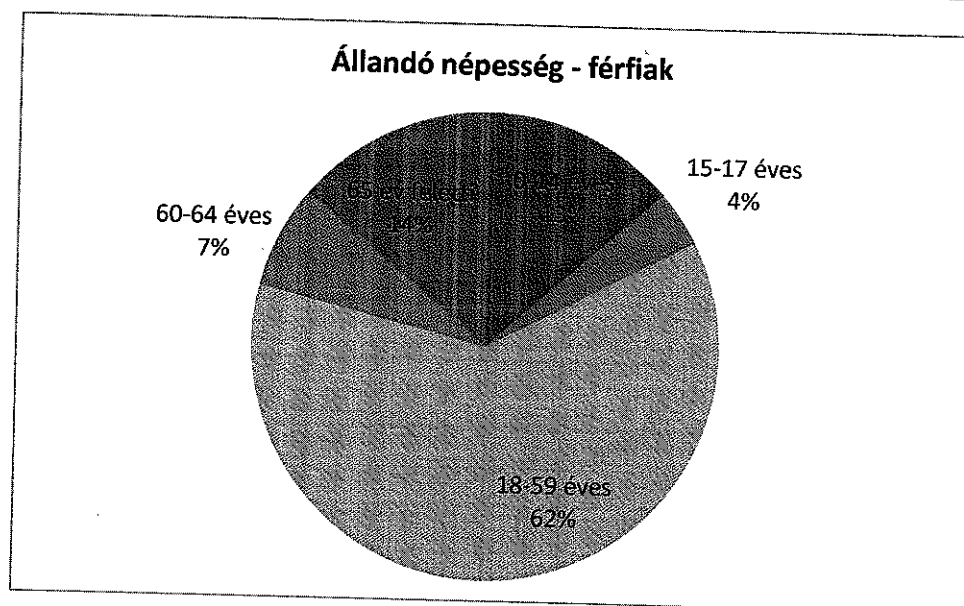
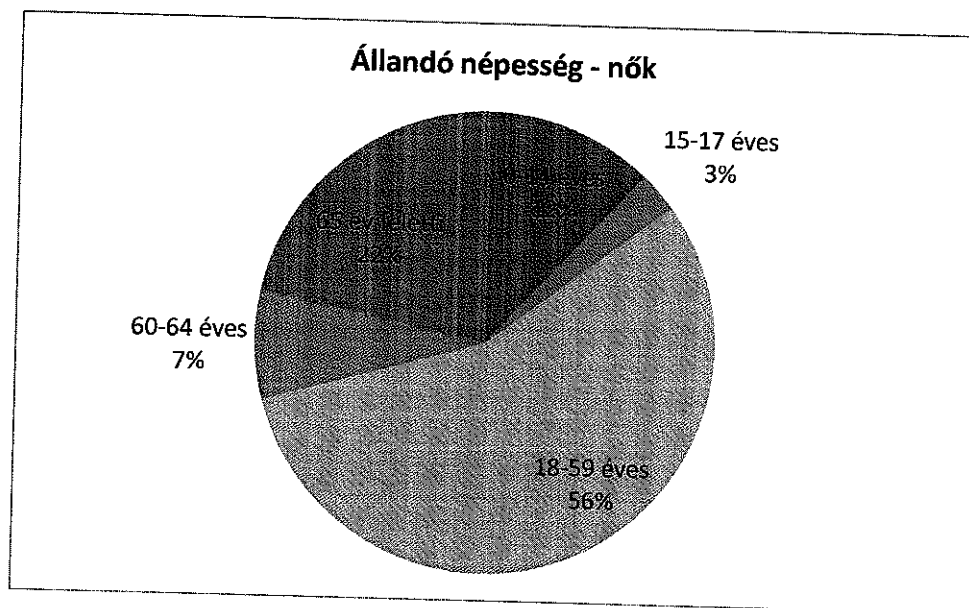
Amint az közismert, Magyarország lakossága folyamatosan csökken. Jelentős különbség van azonban az ország, illetve a régió egyes területei között a fogyás mértékét tekintve. A Dél-Alföld népessége az elmúlt 10 év során nem egészen 3,6%-kal csökkent

2. számú táblázat - Állandó népesség

	fő			%	
	nők	férfiak	összesen	nők	férfiak
nő	1065	1063	2128	50%	50%
0-2 évesek					
0-14 éves	126	143	269	47%	53%
15-17 éves	30	41	71	42%	58%
18-59 éves	597	655	1252	48%	52%
60-64 éves	81	76	157	52%	48%
65 év feletti	231	148	379	61%	39%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Állandó népesség megoszlása diagramok:

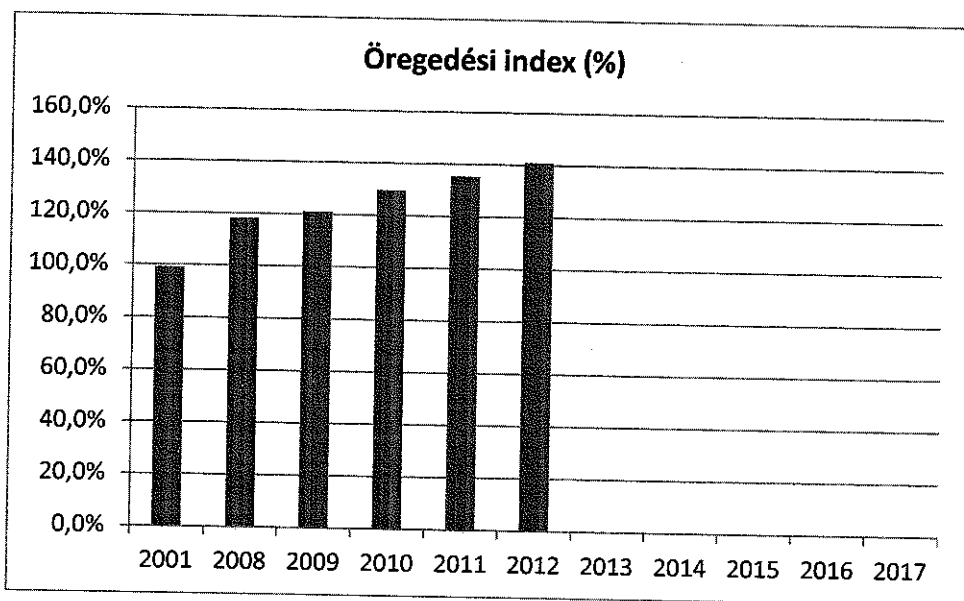

A táblázat adataiból, valamint a diagram szemléltetésével jól látható, hogy Fábiansebestyén községben 2011. évben milyen arányú volt a lakosság száma korcsoportonként és nemeként.

3. számú táblázat - Öregedési index

	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2001	348	351	99,1%
2008	383	324	118,2%
2009	380	314	121,0%
2010	384	296	129,7%
2011	375	277	135,4%
2012	379	269	140,9%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

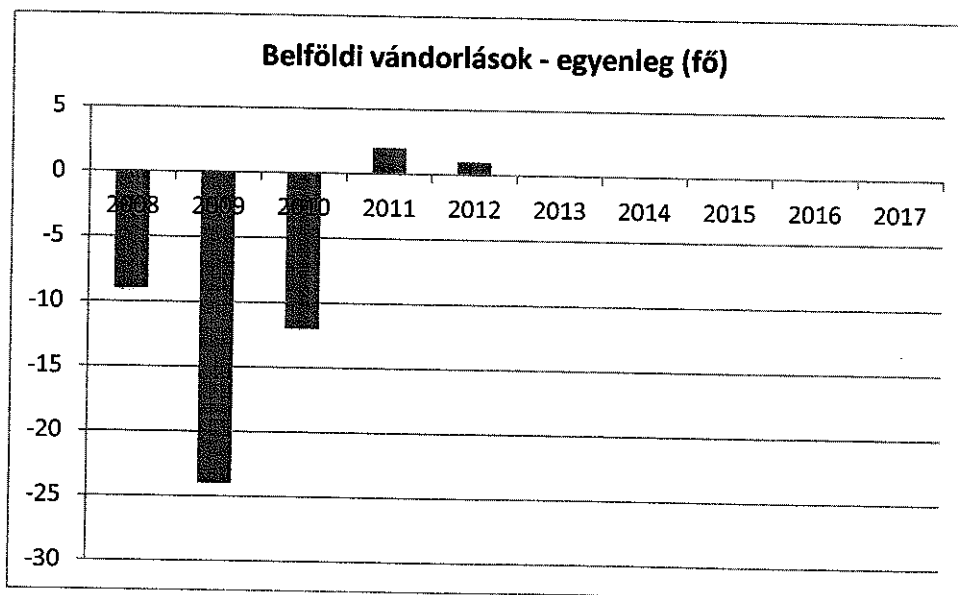

Az öregedési mutatók alapján elmondható, hogy Fábiansebestyén lakossága jelentősen öregszik. A lakosság számában a fiatalok egyre kevesebben vannak, a korfa a község esetében az országos átlaghoz hasonlítható.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

	állandó jellegű odavándorlás	elvándorlás	egyenleg
2008	33	42	-9
2009	16	40	-24
2010	22	34	-12
2011	22	20	2
2012	21	20	1

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

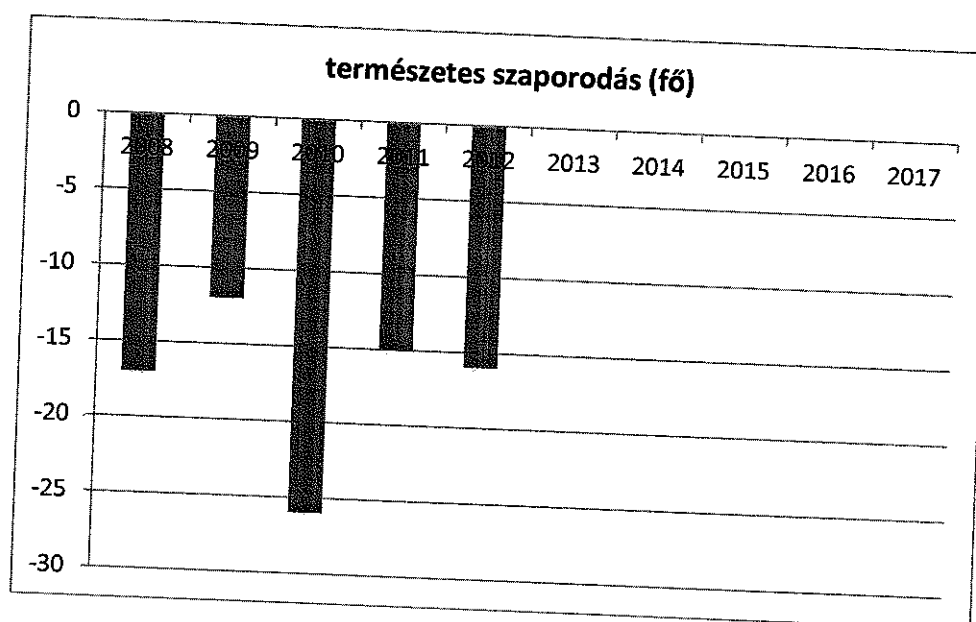
A vándorlás a településen probléma – a község népességmegtartó ereje nem elég erős.

A népességfogyás mértékét valamennyire mérsékli a vándorlási egyenleg, azonban a problémát nem tudja ellensúlyozni, valamint a bevándorlók többnyire peremhelyzetű társadalmi rétegek képviselői, míg az elvándorlók, egyre inkább a magasan képzett és fiatal korosztály soraiból kerülnek ki.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás

	élve születések száma	halálozások száma	természetes szaporodás (fő)
2008	19	36	-17
2009	14	26	-12
2010	6	32	-26
2011	15	30	-15
2012	8	24	-16

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az országos negatív népesedési tendenciák a településre is jellemzőek. Fábiansébestyén demográfiai problémáját az állandósult természetes fogyás jelenti, aminek következtében a község lakosság száma lassú ütemben, de folyamatosan csökken.

A természetes születés/halálozás folyamatát elemezve azt állapíthatjuk meg, hogy az elmúlt hét év mindegyikében negatív volt a település mérlege. Az ok a természetes fogyás, a halálozások száma meghaladta az élve születések számát.

Értékeink, küldetésünk

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 63/A. § -a az alábbiak szerint kötelezi az önkormányzatokat arra, hogy települési esélyegyenlőségi programot fogadjanak el:

Fábiánsebestyén Község Önkormányzatának Képviselő-testülete és szervei döntésein keresztül fejezi ki elkötelezettségét az esélyegyenlőség területén, hiszen a jogszabályokban meghatározott, ilyen irányú kötelező feladatok ellátásán túl a település nem önkormányzati fenntartású intézményeivel, társszervekkel, civil szerveződésekkel, egyházaival, önszerveződésekkel, társulásaival, egyesületeivel és alapítványaival közösen (gyakorta azok anyagi támogatása mellett) törekszik érvényre juttatni az esélyegyenlőség eszméjét a társadalmi élet minden területén.

A település az esélyegyenlőséggel kapcsolatos tevékenysége során mindent megtesz annak érdekében, hogy az egyes projektek kidolgozásában az érdekelt civil szerveződések is aktív szerepet játszanak, elősegítve ezzel a település lakosságának ilyen irányú szemléletváltását is.

Értékként kezeljük:

Szolidaritás

Településünk közösségének minden tagjának érdeke a szolidaritás erősítése, amely nagyban elősegítheti a hátrányos helyzetű csoportok, fogyatékosokkal élők társadalmi integrációját, foglalkoztatási és érvényesülési lehetőségeit. Ennek érdekében a fennálló fizikai és információs akadályokat meg kívánjuk szüntetni.

Méltányos és rugalmas bánásmód

A megkülönböztetés tilalma, az egyenlő bánásmód elve nem alkalmas az összes létező egyenlőtlenység megszüntetésére. Olyan pozitív, méltányos és rugalmas intézkedések kidolgozására törekszünk, amelyek elősegítik az érintettek társadalmi és foglalkoztatási pozíciójának javulását, megőrzését.

A pozitív diszkrimináció lehetősége

Az Európai Unió lehetővé teszi a nemek szerinti eltérő bánásmód alábbi formáit, ha annak célja kizárólag az, hogy kiküszöbölje a múltban elszenvedett hátrányos megkülönböztetés hatásait. A pozitív diszkrimináció csak egy lehetőség, amire az EU nem kötelezi a tagállamokat.

A gyakorlat azt mutatja, hogy a hazánkban is egyre gyakrabban élnek a pozitív diszkrimináció eszközével, mert a diszkrimináció pusztánál többre van szükség az előítéletek leküzdéséhez. A pozitív diszkriminációt leggyakrabban a munkaerő-piaci érvényesülés és a közéletben való részvétel segítésére alkalmazzák.

Az esélyegyenlőség eszméjének egyre mélyebb és szélesebb körű társadalmi tudatosulása következtében település Önkormányzata a következőkben felvázolt települési esélyegyenlőségi programot alkotja meg.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Fábiánsebestyén település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A HEP helyzetelemző részének célja

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 63/A. § -a az alábbiak szerint kötelezi az önkormányzatokat arra, hogy települési esélyegyenlőségi programot fogadjanak el:

„63/A. § (1) A helyi önkormányzat (...) külön jogszabályban meghatározott szempontok figyelembevételével - öt évre szóló helyi esélyegyenlőségi programot fogad el.

(2) A helyi esélyegyenlőségi programban helyzetelemzést kell készíteni a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok oktatási, lakhatási, foglalkoztatási, egészségügyi és szociális helyzetéről, illetve meg kell határozni a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A programalkotás során gondoskodni kell a helyi esélyegyenlőségi program és a helyi önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a közoktatási esélyegyenlőségi terv összhangjáról.”

Fábiánsebestyén Község Önkormányzatának Képviselő-testülete és szervei döntésein keresztül fejezi ki elkötelezettségét az esélyegyenlőség területén, hiszen a jogszabályokban meghatározott, ilyen irányú kötelező feladatok ellátásán túl a társszervekkel, civil szerveződésekkel, egyházaival, önszerveződésekkel, társulásaival, egyesületeivel és alapítványaival közösen (gyakorta azok anyagi támogatása mellett) törekszik érvényre juttatni az esélyegyenlőség eszméjét a társadalmi élet minden területén.

A település az esélyegyenlőséggel kapcsolatos tevékenysége során mindent megtesz annak érdekében, hogy az egyes projektek kidolgozásában az érdekelt civil szerveződések is aktív szerepet játszanak, elősegítve ezzel a település lakosságának ilyen irányú szemléletváltását is.

Az esélyegyenlőség eszméjének egyre mélyebb és szélesebb körű társadalmi tudatosulása következtében település Önkormányzata a következőkben felvázolt települési esélyegyenlőségi programot alkotja meg.

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

A Magyar Köztársaság Országgyűlése elismerve minden ember jogát ahhoz, hogy egyenlő méltóságú személyként élhessen, azon szándékától vezérelve, hogy hatékony jogvédelmet biztosítson a hátrányos megkülönböztetést elszenvedők számára, kinyilvánítva azt, hogy az esélyegyenlőség előmozdítása elsősorban állami kötelezettség – tekintettel az Alkotmány 54. § (1) bekezdésének 70/A. §-ára – megalkotta a 2003. évi CXXV. törvényt az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról.

Az önkormányzatok Helyi Esélyegyenlőségi Programjának (HEP) elkészítését támogató SABLON-t a Pécsi Tudományegyetem munkacsoportja készítette 2012 decemberében az ÁROP-1.1.16.-2012-2012-0001 azonosító számú „Esélyegyenlőség-elvű fejlesztéspolitika kapacitásának biztosítása” című projekt keretében a Türr István Képző és Kutató Intézet megbízásából.

A sablon célja, hogy az önkormányzatok szakmailag megalapozott, jogszabályokhoz igazodó helyzetelemzést és tervet tudjanak készíteni az esélyegyenlőség területén, ezzel biztosítva a megvalósítás sikerességét. A sablon használható teljesen új HEP készítésére, de alkalmas arra is, hogy az adott önkormányzat áttekintse, hogy a már meglévő HEP-ot mivel szükséges kiegészíteni. A Sablon része a Melléklet 1., mely az esélyegyenlőség alapú helyzetelemzés elvégzéséhez szükséges adatgyűjtő táblákat és a táblák kitöltését segítő értelmezéseket tartalmazza. A Sablon kitöltéséhez nyújt további segítséget az az Útmutató, mely a Helyi Esélyegyenlőségi Program kidolgozásának képzési segédlete. E mellett a TKKI által foglalkoztatott esélyegyenlőségi mentorok és asszisztensek szakmai műhelyekben megvalósított háromnapos képzésekkel és személyes tanácsadással támogatják az önkormányzatok képviselőit településük esélyegyenlőségi programjának megalkotásában. Mindehhez járul az a virtuális tér, melyen keresztül azonnal elérhető a szükséges szakmai dokumentáció és a személyes segítségnyújtás is. Mindezt kiegészíti a TKKI által megjelentetett tanulmánykötet, mely az esélyegyenlőséghez kapcsolódó háttértudásokat foglalja össze.

Az egyenlő bánásmód követelményének érvényesülése és az esélyegyenlőség előmozdítása, mint szabályozási tárgy nem előzmények nélküli a magyar jogban. A törvény megalkotásáig azonban az addig hatályos jogszabályok nélkülözték az egységes fogalomhasználatot, és a jogalkotó nem biztosított megfelelő eszközöket a jogsértésekkel szembeni fellépéséhez sem.

Ezért volt szükség egy olyan általános antidiszkriminációs törvény megalkotására, amely egyrészt a már meglévő szabályokat koherenssé teszi, másrészt kitölti azokat a réseket, amelyek a szabályozásban mutatkoztak, harmadrészt pedig megfelelő eljárási rendelkezéseket biztosít a jogsértésekkel szembeni fellépéshez.

Az egyenlő bánásmód követelménye a kötelezettektől azt kívánja meg, hogy tartózkodjanak minden olyan magatartástól, amely bizonyos tulajdonságaik alapján egyes személyek vagy személyek egyes csoportjaival szemben közvetlen, vagy közvetett hátrányos

megkülönböztetést, megtorlást, zaklatást, vagy jogellenes elkülönítést eredményez. Alapvetően tehát az egyenlő bánásmód követelménye az egyik oldalon negatív kötelezettséget jelent, mert a kötelezettek nem sérthetik meg mások egyenlő emberi méltóságát; a jogosultak vonatkozásában ugyanakkor ez azt eredményezi, hogy mindenkinek jogosultságként kikényszeríthető igénye van arra, hogy őt egyenlő méltóságú személyként kezeljék. Ennek megfelelően az államnak az egyenlő bánásmód követelménye tekintetében a jogsérelmet elszenvedők számára elsősorban a jogsérelmekkel szembeni fellépés eszközszerét kell biztosítania.

Az eleve hátrányos helyzetben levő személyek formálisan egyenlőként való kezelése ugyanakkor a hátrányos helyzet konzerválásával járna. Ahhoz, hogy a hátrányos helyzetben levő személyek ezt a hátrányukat ledolgozhassák, nem elegendő annak biztosítása, hogy őket a többiekkel azonos jogok illessék meg, hanem olyan pozitív intézkedésekre van szükség, amelyek lehetővé teszik, hogy a helyzetükből fakadó hátrányaikat csökkenteni, illetve megszüntetni lehessen. E pozitív intézkedések megtételére az Alkotmány 70/A. § (3) bekezdése alapján elsősorban az állam köteles, a tulajdon szociális kötöttsége azonban emellett - a tulajdon jogi védelmének keretein belül - igazolhatja, hogy az esélyegyenlőség előmozdítása érdekében bizonyos kötelezettségeket az állam magánfelek számára is előírjon. Az egyenlő bánásmód követelményével szemben azonban az esélyegyenlőség előmozdítását szolgáló intézkedésekre jogosultságként kikényszeríthető igénye senkinek sincsen.

A két szabályozási terület egy törvényben való elhelyezését - azon túl, hogy mindkét terület a személyek közötti egyenlőség egy-egy vetülete - az indokolta, hogy az esélyegyenlőség előmozdítását szolgáló intézkedések formálisan az egyenlő bánásmód követelményének megsértését jelentik, mivel egyes személyeket a többi személyhez képest előnyösebb helyzetbe hoznak. A törvény tekintettel van arra, hogy az önrendelkezési jog, a személyhez fűződő jogok, és a magánszféra sérthetlenségéhez való jog szűk körben alkotmányosan igazolható módon korlátozhatja az egyenlő bánásmód követelményének érvényesülését. A törvény az egyenlő bánásmód követelményével kapcsolatban arra törekszik, hogy a jogrendszer egésze tekintetében, általános jelleggel határozza meg az egyenlő bánásmód jogosultjait, kötelezetteit, valamint az egyenlő bánásmód követelményének tartalmát.

A törvény emellett biztosítja azt is, hogy a jogsérelmet szenvedett személyek minden esetben megfelelő közigazgatási jogi eljárás igénybevételével léphessenek fel a jogsértőkkel szemben.

A törvény az egyenlő bánásmód követelményének szektorális kérdéseire is kitér, ennek megfelelően egyaránt foglalkozik a foglalkoztatásban, a szociális biztonság és az egészségügy területén, az oktatásban vagy a lakhatási ügyekben, illetve az áruk forgalma és a szolgáltatások igénybevétele során megjelenő hátrányos megkülönböztetéssel. A törvény az esélyegyenlőséggel kapcsolatban keretszabályozás kialakítására tesz kísérletet.

Az előzőekben kifejtettek szerint az esélyegyenlőség előmozdítása elsősorban nem normatív szabályozás megalkotása által, hanem konkrét, a hátrányok kiegyenlítését segítő intézkedések végrehajtásával érhető el. A területet érintő szabályozásnak ennek megfelelően az a feladata, hogy olyan keretet biztosítson ezen állami intézkedéseknek, amelyek a közösségi erőforrások leghatékonyabb felhasználását teszik lehetővé.

Az egyenlő bánásmód követelménye alapján a Magyar Köztársaság területén tartózkodó természetes személyekkel, ezek csoportjaival, valamint a jogi személyekkel és a jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetekkel szemben e törvény rendelkezései szerint azonos tisztelettel és körültekintéssel, az egyéni szempontok azonos mértékű figyelembevételével kell eljárni.

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet

alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Möt.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvényben foglalt helyi esélyegyenlőségi programok intézkedései kapcsolódnak a következőkben felsorolt, EU és nemzeti szintű stratégiákhoz, ágazati politikákhoz: EU 2020 stratégia, Nemzeti Reform Program, Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, „Legyen jobb a gyerekeknek!” Nemzeti Stratégia, Roma Integráció Évtizede Program, Nemzeti Ifjúsági Stratégia.

Az EU 2020 stratégia²

Az Európa 2020 az Európai Unió 10 évre szóló növekedési stratégiája, a 2000-ben megkezdett Lisszaboni Stratégia folytatása, annak tapasztalatait beépítő új, közösségi gazdaságpolitikai célrendszer és ahhoz tartozó intézkedésterv. Célja nem csupán a válság

² A Bizottság közleménye a Európai Parlamentnek, az Európai Tanácsnak, az Európai Központi Banknak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak, a Régiók Bizottságának és az Európai Beruházási Banknak – Intézkedések a stabilitás, a növekedés és a munkahelyteremtés érdekében, Brüsszel, 2012. május 30.

leküzdése, a stratégia az uniós növekedési modell hiányosságait hivatott megszüntetni, és az intelligensebb, fenntarthatóbb és befogadóbb növekedés feltételeit kívánja megteremteni. Az esélyegyenlőség szempontjából releváns célkitűzések, melyeket 2020-ra az EU egészének teljesítenie kell két területen is megjelenik. Az oktatásban a lemorzsolódási arányt 10% alá kell csökkenteni. A szegénység/társadalmi kirekesztés ellen ható intézkedések sora pedig azt célozza, hogy legalább 20 millióval csökkenjen azok száma, akik nyomorban és társadalmi kirekesztettségben élnek, illetve akik esetében a szegénység és a kirekesztődés reális veszélyt jelent.

Nemzeti Reform Program³

Az Európa 2020 stratégia megvalósításának legfontosabb eszközét tagállami szinten a nemzeti reformprogramok jelentik, melyeket a tagállamoknak minden év áprilisában, a stabilitási/konvergencia programokkal együtt kell elkészíteniük. A nemzeti reformprogramok rögzítik az uniós kiemelt célok alapján megfogalmazott nemzeti célokat, továbbá ismertetik, hogyan kívánják a kormányok a célokat teljesíteni, illetve a növekedést hátráltató akadályokat leküzdeni. A dokumentumok azt is meghatározzák, hogy kik, mikor, milyen intézkedéseket hoznak majd, s hogy ennek milyen költségvetési vonzatai lesznek.⁴ A Nemzeti Reform Program az esélyegyenlőségi célcsoportok helyzete javításának szempontjából közvetlen jelentőséggel bíró célkitűzéseket és intézkedéseket tett.

Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia⁵

A Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia (NTFS) az Európai Bizottság által 2011-ben jóváhagyott „A nemzeti romaintegrációs stratégiák uniós keretrendszere 2020-ig” című dokumentumban foglaltakhoz illeszkedik. Az NTFS a szegénység elleni fellépés érdekében megfogalmazott felzárkózáspolitikát helyezi középpontba, emellett hangsúlyos célja a roma közösségek kirekesztése ellen ható folyamatok megelőzése, felszámolása. A stratégia célja, hogy a szegénység szempontjából meghatározó problématerületek – gyermekszegénység, romák helyzete, hátrányos helyzetű térségek – hosszú távú elképzeléseinek integrálását, kiegészítését, egységes célrendszerben történő kezelését kívánja előmozdítani, figyelemmel, a többi, a társadalmi felzárkózási szempontjából releváns stratégiára, így a gazdaságfejlesztéssel és foglalkoztatáspolitikára, a vidékfejlesztésre, az egészségügyi, szociálpolitikai, közigazgatási elképzelésekre.

„Legyen jobb a gyerekeknek!” Nemzeti Stratégia⁶

A Legyen Jobb a Gyerekeknek Nemzeti Stratégia szükségességét elsősorban az indokolta, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. A törvény minden gyerekre kiterjed, de értelemszerűen azoknak a gyerekeknek kell prioritást kapniuk, akiknek érdekei a legjobban sérülnek, akiknél a nélkülözések a legjobban korlátozzák fejlődésüket. A Nemzeti Stratégia másik fontos indoka a szegénységi ciklus megszakításának szükségessége, a gyermekek és a társadalom közös távlati érdeke.

Roma Integráció Évtizede Program⁷

³ A következő lépés – A Széll Kálmán terv 2.0, Magyarország Kormánya, 2012. április [www.kormany.hu/download/3/e8/80000/1-A_k%C3%B6vetkezo%20%C5%A9p%C3%A9s%20\(SzKT%2020\).pdf](http://www.kormany.hu/download/3/e8/80000/1-A_k%C3%B6vetkezo%20%C5%A9p%C3%A9s%20(SzKT%2020).pdf)

⁴ Európai Bizottság, Európa 2020 http://ec.europa.eu/europe2020/documents/related-document-type/index_hu.htm

⁵ Nemzeti Társadalmi és Felzárkózási Stratégia – mélyszegénység, gyermekszegénység, romák (2011-2020.) Budapest, 2011. november <http://romagov.kormany.hu/nemzeti-tarsadalmi-felzarkozasi-strategia>

⁶ 47/2007. (V. 31.) OGY határozat a „Legyen jobb a gyerekeknek!” Nemzeti Stratégiáról, 2007-2032.; www.biztoskezdet.hu

Az Országgyűlés 2007. június 25-én fogadta el a Roma Integráció Évtizede Program Stratégiai Tervéről szóló 68/2007. (VI. 28.) OGY határozatot, amely a Kormány feladatául tűzi, hogy a Stratégiai Terv végrehajtására készítsen rövid távú, kétéves időszakokra szóló intézkedési terveket. A Stratégiai Terv négy prioritási területen (oktatás, foglalkoztatás, lakhatás és egészségügy), az egyenlő bánásmód érvényesítésével kapcsolatban, továbbá a kultúra, a média és a sport területén határoz meg átfogó célokat, a célokhoz kapcsolódó konkrét feladatokat, az ezekhez rendelt mutatókat, továbbá a feladatok eléréséhez szükséges intézkedéseket. A nemek közötti esélyegyenlőség megteremtését a négy prioritási területen megfogalmazottakhoz kapcsolódó feladatokon és intézkedéseken keresztül kívánja megvalósítani.

Nemzeti Ifjúsági Stratégia

Az Országgyűlés 2009-ben fogadta a Nemzeti Ifjúsági Stratégiáról készült dokumentumot (88/2009. (X. 29.) OGY határozat). A Stratégia az ifjúsági korosztályokkal kapcsolatos állami felelősség összefoglalása a 2009-2024. időszakra vonatkozóan. Részletezi az ifjúságpolitika hosszú távú társadalmi céljait, megvalósításukhoz az egyes területeken a horizontális és specifikus célokat, valamint ezekhez kapcsolódó részcélokat határoz meg. A Stratégia megvalósítása kétéves cselekvési tervek mentén történik, a 2012-2013. évi cselekvési tervről az 1590/2012. (XII. 27.) Korm. határozat rendelkezik.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

Fábiánsebestyén Községi Önkormányzat Képviselő-testülete és szervei döntésein keresztül fejezi ki elkötelezettségét az esélyegyenlőség területén, törekszik érvényre juttatni az esélyegyenlőség eszméjét a társadalmi élet minden területén

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

- Helyi Vidékfejlesztési Stratégia
- Fábiánsebestyén Közoktatási Esélyegyenlőségi Helyzetelemzés és Intézkedési Terv

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

A Szentesi kistérség 8 települése (Fábiánsebestyén, Eperjes, Árpádhalom, Derekegyház, Szentés, Nagytőke, Szegvár, Nagymágocs) 813,88 km²-en terül el. A Szentesi kistérség területe a megye területének 19,09 %-a a Szegedi kistérség utáni a megyében a második legnagyobb területű.

A kedvezményezett kistérségek besorolásáról szóló 311/2007.-es kormányrendelet alapján a kistérség hátrányos helyzetű, azonban nem tartozik a leghátrányosabb helyzetű és a komplex programmal segített leghátrányosabb helyzetű kistérségek közé.

⁷ A Roma Integráció Évtizede Program Stratégiai Tervéről szóló 68/2007. (VI. 28.) OGY határozat; Szociális és Munkaügyi Minisztérium, 2008.

A Dél-alföldi régióban mindössze 6 olyan kistérség van, amely a fenti kormányrendelet alapján nem számít hátrányos helyzetűnek. A kistérséghez tartozó települési önkormányzatok képviselő-testületei önálló jogi személyiséggel rendelkező többcélú kistérségi társulást hoztak létre, amely rögzíti a társult települések közötti funkcionális munkamegosztás főbb kereteit. A társulás neve: Szentes Kistérség Többcélú Társulása, székhelye Szentes város.

A Többcélú Társulás összetett funkciót lát el:

- 1) biztosítja a kistérséghez tartozó települési önkormányzatok kapcsolat- és együttműködési rendszere szervezeti keretét,
- 2) biztosítja, megszervezi, összehangolja és fejleszti a térségi közszolgáltatásokat, különös figyelemmel az egyes települések önkormányzatainak teljesítőképességét meghaladó önkormányzati feladathatáskör, valamint a közszolgáltatási rendszer közös, ill. térségi rendszerének kialakítására, szervezésére, összehangolására, működtetésére, fejlesztésére,
- 3) összehangolja, integrálja, fejleszti a térség intézményrendszerének feladatellátását,
- 4) koordinálja és fejleszti a feladatellátás feltétel- és forrásrendszerét,

1. Közoktatás

- Szentes Város Pedagógia Szolgálat kistérségi feladatot lát el.
- Középiszkolai oktatás, kollégiumi ellátás. Nem deklarált formában a kistérségi együttműködés kereteibe is illeszkedik.

2. Egészségügyi ellátás

- A kistérség majdnem teljes területére kiterjedő központi orvosi ügyeleti szolgálat. Szentes Város Integrált Városfejlesztési Stratégiája. Fábiánsebestyén területén önálló orvosi ügyeleti szolgálat működik.
- Járóbeteg szakorvosi ellátás: Szentes majdnem teljes körű kistérségi feladatot lát el valamennyi társult település lakossága számára.
- Védőnői és iskola-egészségügyi ellátás a településen saját fenntartásban működik

3. Környezetvédelem

- Kistérségi Környezetvédelmi Program megalkotása /1995. évi LIII tv. 46. §./
- Regionális hulladéklerakó megépítése.

4. Katasztrófa-elhárítási, védelmi feladatok

5. Nem önkormányzati, de kistérségi központban ellátott feladatok:

- APEH ügyintézés
- TB. és nyugdíjügyintézés
- Tisztiorvosi szolgálat (ÁNTSZ)
- Földhivatali ügyintézés (Körzeti Földhivatal)
- Állategészségügyi feladatok
- Növényvédelmi szolgálat

6. Falugazdász hálózat (Szentes)

7. Kistérségi iroda (Szentes)

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

Az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatokat a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet 1. számú melléklete tartalmazza. E mellett célszerű és szükséges támaszkodni egyéb adatforrásokra: releváns (helyi, térségi, országos) kutatások adataira, az önkormányzat által gyűjtött adatokra, illetve a partnerek által nyújtott adatszolgáltatásra. Mindezek alapján vázolható fel a település átfogó helyzetkepe esélyegyenlőségi szempontból, illetve az is láthatóvá válik, hogy mely területeken szükséges további adatok gyűjtése.

Ebben a pontban csak felvázolni szükséges a felhasznált kutatásokat, megnevezni a rendelkezésre álló, az esélyegyenlőség javítása szempontjából fontos és releváns adatbázisokat, esetlegesen hiányzó adatokat. A következő fejezetekben ezekre az adatokra (is) támaszkodóan kell elvegezni a részletes elemzést.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

Manapság gyakrabban használt fogalom a mélyszegénység. Nem csak tudományos fogalom a szociológiában, de a hétköznapi élet jelensége. Azt jelenti, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből a helyzetből külső segítség nélkül kilépjenek.

A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottságbeli hiányosságokban mutatkoznak meg, és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek. A szegénység kialakulásának okai többek közt a rendszerváltást követően a munkahelyek megszűnésére, a munkanélküliségre, a munkaerő-piaci esélyek szűkülésére – nem kis részben az oktatás és képzés hiányosságaira –, a jóléti ellátások által kezelni nem tudott egyéni -, családi válsághelyzetekre, a megfelelő ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hiányosságaira vezethetők vissza.

A mélyszegénység hatása az alapvető létfeltételekben, a lakhatási, táplálkozási körülményekben, az érintettek egészségi állapotában is jelentkezik. A szegénység szempontjából meghatározó társadalmi jellemző a családok gyermekszáma, illetve a gyermekszegénység („a szegénység fiatal arca”: a szegények mintegy 30%-a 0–17 éves korosztályhoz tartozik), valamint a falusi lakókörnyezet (a szegények több mint fele községekben él).

Ez az állapot az érintetteket nagyon gyorsan megbélyegzi és a társadalomból való kirekesztettségüket okozza.

A társadalmi leszakadás meghatározó részben tehát a szegénységgel összefüggő körülményekből fakad. Az elkülönítés mértéke, a társadalmi élet jelentős területeiről való tömeges kizáródás súlyos társadalmi probléma.

Ma Magyarországon minden harmadik ember (kb. 3 millióan) a szegénységi küszöb alatt él, közülük 1,2 millióan mélyszegénységben. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket. A cigányok/romák nagy többsége ehhez az utóbbi csoporthoz tartozik.

A gyakorlatban a mélyszegénység fogalmát azonosítják a cigánysággal. Ez nem más, mint az etnikai és szociális dimenzió összemosása, és ezzel a társadalmi kirekesztettségéből fakadó összes probléma „cigánykérdésként” való felfogása. Fontos azonban tudomásul venni, hogy a cigányság és a mélyszegénység két olyan halmazt képez, melynek van ugyan közös metszete, ám a kettő nem fedi teljesen egymást. Nem igaz, hogy minden mélyszegénységben élő ember cigány/roma. Az viszont kijelenthető, hogy a cigányok élete a mélyszegénységtől függetlenül is sokkal inkább terhelt az őket érintő diszkrimináció rejtett és nyílt dimenzióinak a kíméletlen érvényesülése miatt.

Alapvető jogszabályi rendelkezések, amelyek a foglalkoztatási és szociális, valamint egészségügyi ellátásokhoz történő hozzáférés, a lakhatási körülmények javítását szolgálhatják.

- **1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról (továbbiakban: Szt.)** A törvény meghatározza a pénzügyi, a természetben nyújtott és a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások egyes formáit, a jogosultság feltételeit, annak megállapítását, a szociális ellátás finanszírozásának elveit és intézményrendszerét. A szociális ellátást nyújtó szervezet és a jogosult közötti jogviszony főbb elemeit, továbbá a fenntartónak a szolgáltatóval, illetve

intézménnyel kapcsolatos feladat- és jogkörét, valamint a személyes gondoskodást nyújtó szociális, gyermekjóléti, gyermekvédelmi tevékenységet végző személy adatainak működési nyilvántartására vonatkozó szabályokat.

- **a családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény (a továbbiakban: Cst.)** A törvény meghatározza az állam által nyújtandó családtámogatási ellátások rendszerét, formáit, az ellátások jogosultsági feltételeit, valamint az ellátások megállapításával és folyósításával kapcsolatos legfontosabb hatásköri és eljárási szabályokat.
- **a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ft.)** A törvény célja a munka és a foglalkozás szabad megválasztásához való jog gyakorlásának elősegítése, a foglalkoztatási feszültségek feloldása, valamint az álláskeresők támogatásának biztosítása
- **a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. tv.** A törvény célja a nemzetiségek sajátos kultúrájának megőrzésének, anyanyelvük ápolásának és fejlesztésének, egyéni és közösségi jogainak széleskörű biztosításának elősegítése, figyelemmel Magyarország Alaptörvényében a magyarországi nemzetiségek ügye iránt nyilvánított felelősségvállalásra, továbbá a nemzetiségek védelme érdekében.

A szegénységben élők, a roma közösségek helyzetének elemzése során vizsgálni kell az Ebktv. által rögzített, a hátrányos megkülönböztetés tilalmának érvényesülését. Az Ebktv. 8. és 9. §-ai értelmében közvetlen, illetve közvetett hátrányos megkülönböztetésnek minősül az olyan rendelkezés, amelynek eredményeként egy személy vagy csoport valós vagy vélt nemzetiséghez tartozása, társadalmi származása, vagyoni helyzete miatt részesül kedvezőtlenebb bánásmódban, vagy az a rendelkezés, amely ezen személyeket, csoportokat lényegesen nagyobb arányban hozza hátrányos helyzetbe mint a velük összehasonlítható személyeket, csoportokat.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

Szociális törvény alapján:

4. § (1) E törvény alkalmazásában

a)¹⁵ jövedelem: - az (1a) bekezdésben foglalt kivétellel, valamint figyelemmel az (1b)-(1c) bekezdésekben foglaltakra - az elismert költségekkel és a befizetési kötelezettséggel csökkentett

aa) a személyi jövedelemadóról szóló törvény szerint meghatározott, belföldről vagy külföldről származó - megszerzett - vagyoni érték (bevétel), ideértve a jövedelemként figyelembe nem vett bevételt és az adómentes jövedelmet is, és

ab) azon bevétel, amely után az egyszerűsített vállalkozói adóról, illetve az egyszerűsített közteherviselési hozzájárulásról szóló törvény szerint adót, illetve hozzájárulást kell fizetni;

b)¹⁶ vagyon: ha e törvény másként nem rendelkezik, az a hasznosítható ingatlan, jármű, továbbá vagyoni értékű jog, amelynek

ba) külön-külön számított forgalmi értéke, illetőleg összege az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a harmincszorosát, vagy

bb) együttes forgalmi értéke az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a nyolcvanszorosát

meghaladja, azzal, hogy a szociális rászorultságtól függő pénzbeli és természetbeni ellátások jogosultsági feltételeinek vizsgálatánál nem minősül vagyonnak az az ingatlan,

amelyben az érintett személy életvitelszerűen lakik, az a vagyoni értékű jog, amely az általa lakott ingatlanon áll fenn, továbbá a mozgáskorlátozottságra tekintettel fenntartott gépjármű;

A családok támogatásáról szóló törvény így fogalmaz:

i)¹⁵ *jövedelem*: az a személyi jövedelemadóról szóló törvényben adóköteles jövedelemként meghatározott - belföldről vagy külföldről származó - vagyoni érték, bevétel, amelynek havi összege meghaladja a mindenkori legkisebb munkabér összegét;

j) *rendszeres jövedelem*: a legalább három egymást követő hónapban keletkezett jövedelem;

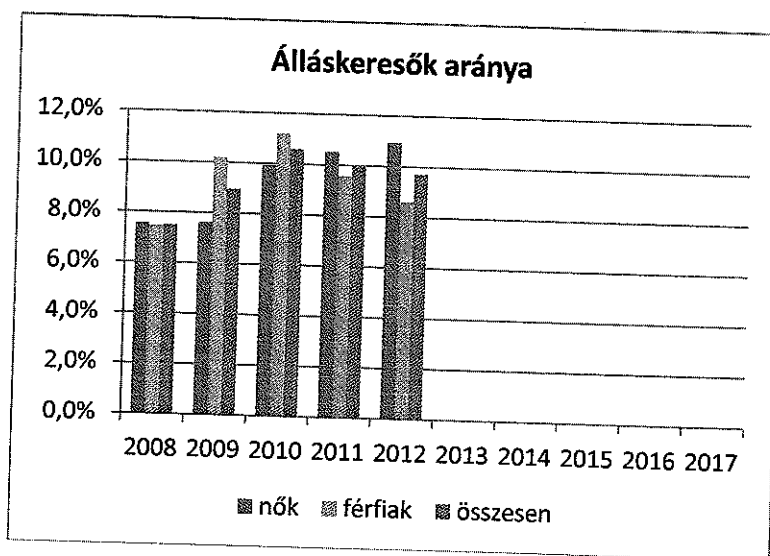
3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény és a MötV-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

3.2.1. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma és aránya, 15-64 évesek száma

év	15-64 év közötti lakónépesség (fő)			nyilvántartott álláskeresők száma (fő)					
	nő	férfi	összesen	nő		férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2008	715	766	1481	54	7,6%	57	7,4%	111	7,5%
2009	683	745	1428	52	7,6%	76	10,2%	128	9,0%
2010	685	741	1426	68	9,9%	83	11,2%	151	10,6%
2011	675	742	1417	71	10,5%	71	9,6%	142	10,0%
2012	658	722	1380	72	10,9%	62	8,6%	134	9,7%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A táblázat és a grafikon adataiból kiderül hogy a munkanélküliség a településünkön is megnövekedett, ami köszönhető a gazdasági válságnak is, valamint látszik hogy a helyzet kezd normalizálódni, de az is jól látható hogy a női foglalkoztatottság nem nő.

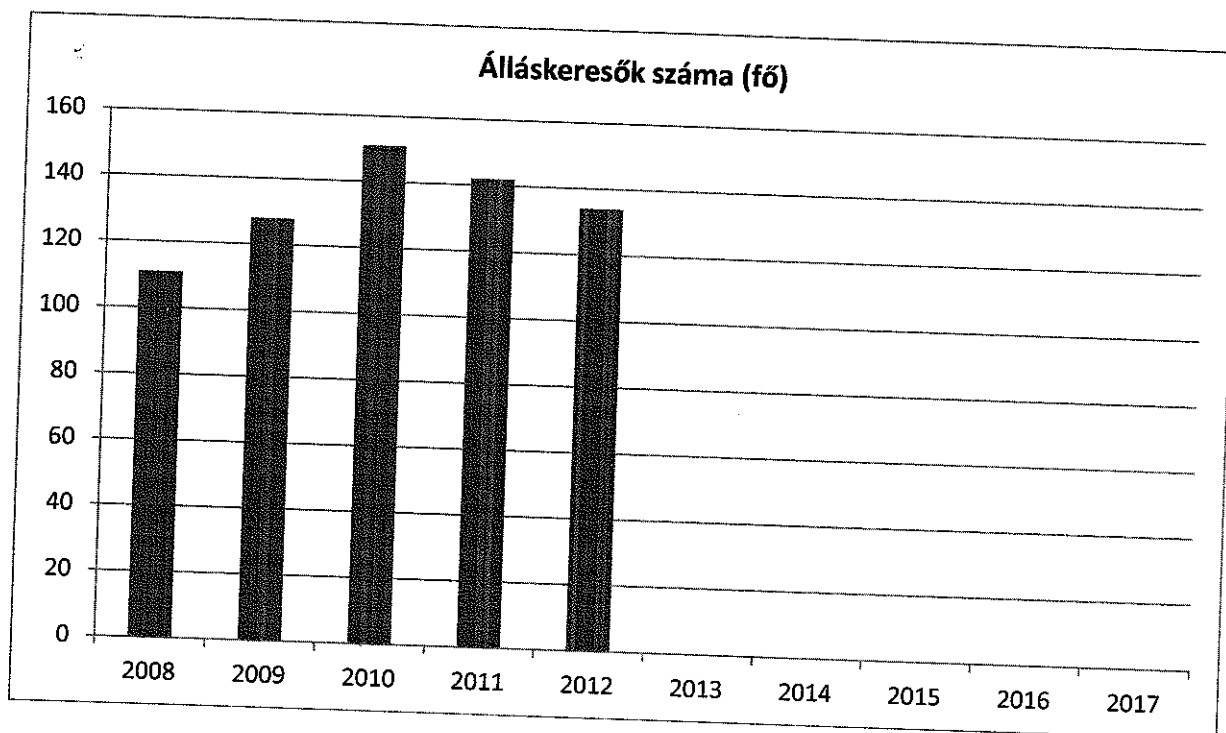
a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

Az inaktív keresők állománya az országos átlaghoz hasonlóan a településen is gyarapszik. A foglalkoztatás szezonális jellegű, magas az alkalmi munkát végzők száma, és ezáltal növekszik a munkanélküliség is. A munkanélküliek között magas a szakképzetlenek aránya, amely szintén nehezíti az elhelyezkedést.

3.2.2. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma korcsoport szerint

		2008	2009	2010	2011	2012
nyilvántartott álláskeresők száma összesen	fő	111	128	151	142	134
20 éves és fiatalabb	fő	1	0	0	0	2
	%	0,9%	0,0%	0,0%	0,0%	1,5%
21-25 év	fő	13	14	18	14	22
	%	11,7%	10,9%	11,9%	9,9%	16,4%
26-30 év	fő	19	21	19	18	14
	%	17,1%	16,4%	12,6%	12,7%	10,4%
31-35 év	fő	12	19	24	16	19
	%	10,8%	14,8%	15,9%	11,3%	14,2%
36-40 év	fő	17	15	22	24	16
	%	15,3%	11,7%	14,6%	16,9%	11,9%
41-45 év	fő	13	22	20	23	14
	%	11,7%	17,2%	13,2%	16,2%	10,4%
46-50 év	fő	13	10	17	15	16
	%	11,7%	7,8%	11,3%	10,6%	11,9%
51-55 év	fő	14	18	17	18	14
	%	12,6%	14,1%	11,3%	12,7%	10,4%
56-60 év	fő	7	8	13	13	14
	%	6,3%	6,3%	8,6%	9,2%	10,4%
61 év felett	fő	2	1	1	1	3
	%	1,8%	0,8%	0,7%	0,7%	2,2%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.2.2. táblázat adatai - különösen az országos és térségi adatokkal összevetésben - rámutathatnak arra, hogy az egyes korosztályokat tekintve elégséges-e a meglévő problémakezelés, vagy további beavatkozásokat szükséges tervezni.

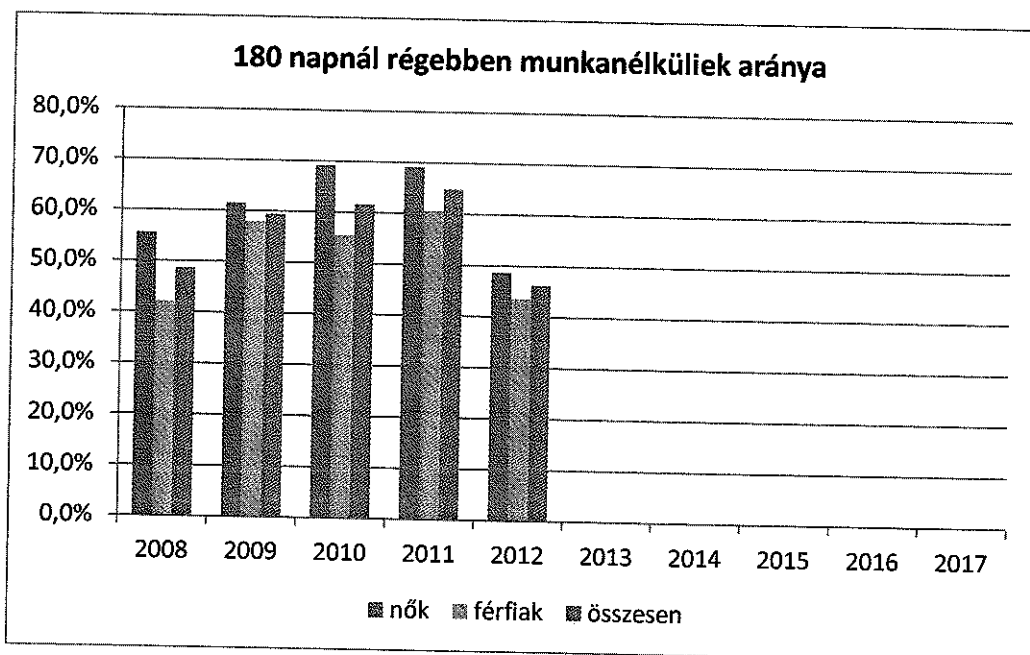
A munkanélküliség községünkben hosszabb ideje 7% és 11% között ingadozik. A 2008-as gazdasági válság okozta negatív hatások csökkennek és ez által a foglalkoztatás növekszik.

A 3.2.3. táblázat adatai a tartós munkanélküliekről és az adatokból kiolvasható tendenciák szintén fontosak a település gazdasági potenciáljának jellemzésekor, s a jövőbeli folyamatok tervezésekor. Minél magasabb a tartós munkanélküliek számaránya, annál inkább szükséges a beavatkozások tervezése. Ez esetben is figyelembe kell venni a nemek közötti különbséget, illetve a területi és országos arányokat.

3.2.3. számú tábla - A munkanélküliek és a 180 napnál régebben munkanélküliek száma és aránya

év	nyilvántartott/regisztrált munkanélküli			180 napnál régebben regisztrált munkanélküli					
	fő			fő			%		
	nő	férfi	összesen	nő	férfi	összesen	Nő	férfi	összesen
2008	54	57	111	30	24	54	55,6%	42,1%	48,6%
2009	52	76	128	32	44	76	61,5%	57,9%	59,4%
2010	68	83	151	47	46	93	69,1%	55,4%	61,6%
2011	71	71	142	49	43	92	69,0%	60,6%	64,8%
2012	72	62	134	35	27	62	48,6%	43,5%	46,3%

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

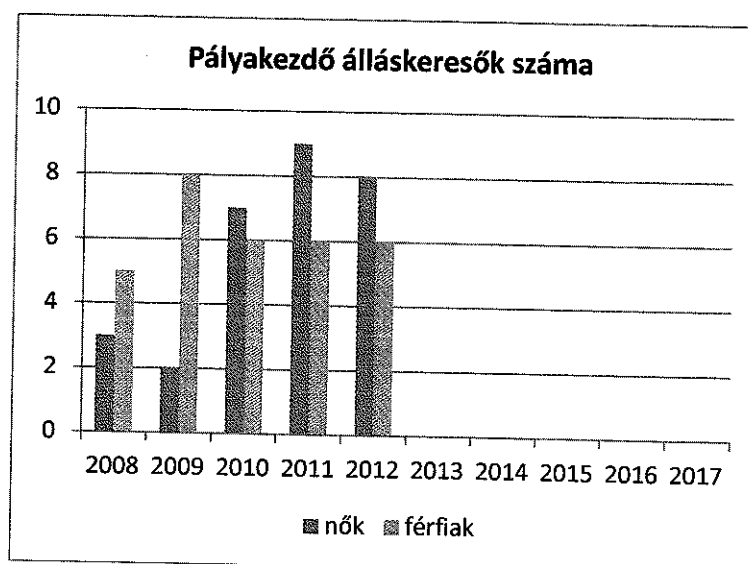

A 3.2.4. táblázatból nyert adatok (országos és területi adatokkal való összevetésben) egy fontos munkaerő-piaci helyzetre, a pályakezdeők helyzetére irányítja a figyelmet.

3.2.4. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma és a 18-29 éves népesség száma

év	18-29 évesek száma			Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma					
	nő	férfi	összesen	nő		Férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2008	150	153	303	3	2,0%	5	3,3%	8	2,6%
2009	136	145	281	2	1,5%	8	5,5%	10	3,6%
2010	130	143	273	7	5,4%	6	4,2%	13	4,8%
2011	127	145	272	9	7,1%	6	4,1%	15	5,5%
2012	112	142	254	8	7,1%	6	4,2%	14	5,5%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A munkanélküliségi tendencia emelkedése a pályakezdőket sem kímélte. A fenti táblázatból és diagramból jól látható, hogy a pályakezdők között igen magas a munkát keresők aránya. Ez a nem piacépes felsőfokú képesítés megszerzésének a vizsgálatát veti fel.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

3.2.5. számú táblázat - Alacsonyan iskolázott népesség

év	15 éves és idősebb lakosság száma összesen			15-X éves legalább általános iskolát végzettek száma			általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők 15-x évesek száma					
	összesen	nő	férfi	összesen	nő	férfi	Összesen		nő		férfi	
	fő	fő	fő	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2001	2035	1044	991	2016	1036	980	19	0,9%	8	0,8%	11	1,1%
2011	1859	939	920	1846	935	911	13	0,7%	4	0,4%	9	1,0%

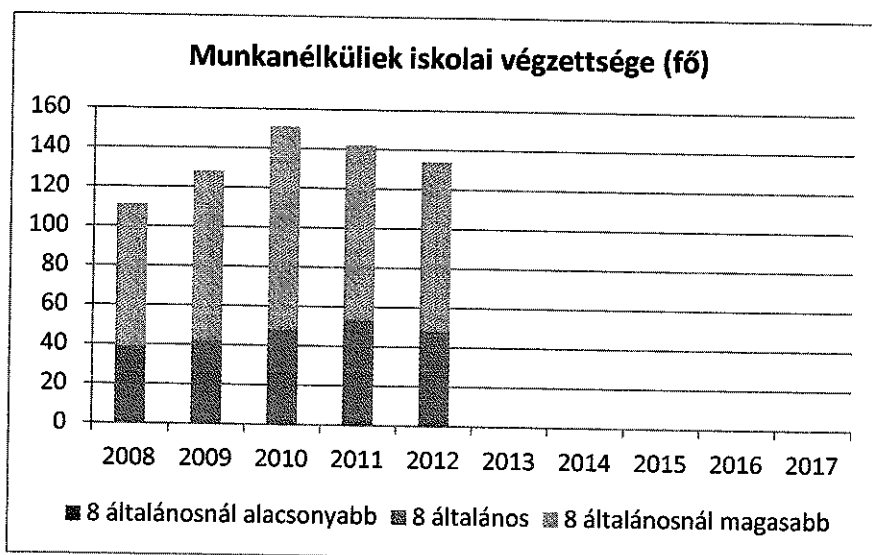
Forrás: TeIR, KSH Népszámlálás

Általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők munkanélküliek száma a negyedéves adatok alapján változó, inkább alacsony tendenciát mutat. A középfokú iskolai végzettséggel nem rendelkezők munkaerő-piacon való elhelyezkedésének lehetősége a közfoglalkoztatási vagy közmunkaprogramokban részben megoldott.

3.2.6. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma iskolai végzettség szerint

év	nyilvántartott álláskeresők száma összesen	A nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség		8 általános		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
	Fő	fő	%	fő	%	fő	%
2008	111	0	0,0%	39	35,1%	72	64,9%
2009	128	0	0,0%	42	32,8%	86	67,2%
2010	151	0	0,0%	48	31,8%	103	68,2%
2011	142	0	0,0%	53	37,3%	89	62,7%
2012	134	0	0,0%	48	35,8%	86	64,2%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A népesség iskolázottságának javítása érdekében egy bölcsőde, és több közoktatási intézmény (óvoda, és általános iskola, művészeti iskola) biztosítja az alapfokú oktatást.

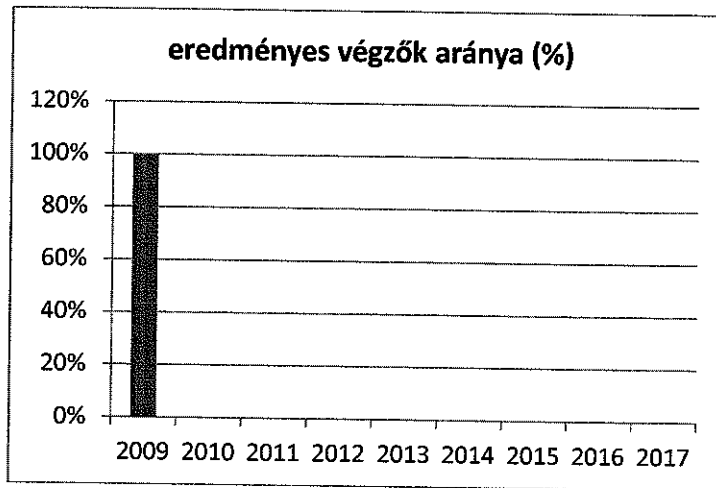
A 3.2.6. számú adatbázisban a regisztrált munkanélküliek végzettség szerinti megoszlása látható. A minta iskolázottsági megoszlása fontos szempont lesz a helyi képzési programok tervezésekor, hiszen látjuk, milyen végzettségű csoportoknak kell e programokat létrehozni, ez a településünkön későbbi pályázati források kiaknázására nyújthat lehetőséget.

3.2.7. számú táblázat - Felnőttoktatásban résztvevők

év	általános iskolai felnőttoktatásban résztvevők száma	8. évfolyamot felnőttoktatásban eredményesen elvégzők száma	
	fő	Fő	%
2009	1	1	100%
2010	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
2011	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
2012	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!

Forrás: TeIR, Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat (TÁKISZ)

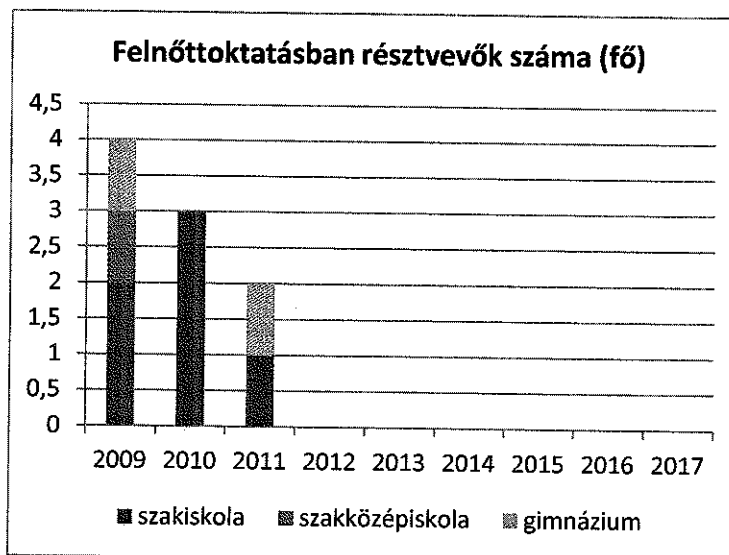
A táblázatból látható, hogy a településünkön az elmúlt 3 évben nem volt iskolát elhagyó gyermek. Minden általános iskolás korú gyermek eredményesen végezte a 8 évfolyamot

3.2.8. számú táblázat - Felnőttoktatásban résztvevők száma középfokú iskolában

év	középfokú felnőttoktatásban résztvevők összesen	szakiskolai felnőttoktatásban résztvevők		szakközépiskolai felnőttoktatásban résztvevők		gimnáziumi felnőttoktatásban résztvevők	
	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2009	4	2	50,0%	1	25,0%	1	25,0%
2010	3	3	100,0%	0	0,0%	0	0,0%
2011	2	1	50,0%	0	0,0%	1	50,0%
2012	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!

Forrás: TeIR, Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat (TÁKISZ)

c) közfoglalkoztatás

Fontos megjegyezni, hogy a számszerű adatok mellett a munkatevékenység jellegét, a vonatkozó megállapodásokat, a munkavégzés körülményeit – szerződésnek történő megfelelés, biztonságos munkakörülmények megléte, stb. – is vizsgálni kell ahhoz, hogy megállapítható legyen, valós segítséget jelent-e a közfoglalkoztatás megszervezésének módja, alkalmas-e visszavezetni a foglalkoztatottakat a munka világába és meghatározhatóak lehessenek a szükséges intézkedések.

A közfoglalkoztatással összefüggő, egyes döntést igénylő kérdésekről szóló 1044/2013. (II. 5.) Korm. határozatban a Kormány rendelkezik a közfoglalkoztatás szempontjából kiemelt települések meghatározásáról, a közfoglalkoztatás 2013. évre vonatkozó céljairól. Feladatul jelöli ki továbbá többek közt, hogy a közfoglalkoztatásban történő részvétel feltételeinek szigorítása érdekében jogszabály-módosítást kell végrehajtani.⁸

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

A szegénység és mélyszegénység fogalmát az alábbiak szerint határozzák meg:

A szegénységgel és társadalmi kirekesztődéssel kapcsolatos mutatószámok listáját 2001-ben határozta meg az Európai Unió, e szerint Európában szegénynek számítanak a medián jövedelmek 60%-ánál kevesebből élők. Ennek megfelelően a szegénységben élő, meghatározásánál a háztartások összes nettó jövedelmét kell figyelembe venni úgy, hogy minden egyes háztartástag munkából, társadalmi juttatásból, illetve vagyonból származó jövedelmét összegezni kell, majd csökkenteni szükséges a fizetendő adókkal és járulékokkal. A KSH legfrissebb, 2011. évi felvételéből származó kimutatása szerint a szegénységi küszöb forintban kifejezve alig haladta meg a nettó 62.000 Ft-ot.⁹ A mélyszegénységgel sújtottak közé azokat sorolják, akiknek különösen alacsony, a medián jövedelmek 40%-a alatti a jövedelme.

Ez alapján vizsgálható, hogy milyen arányban foglalkoztattak mélyszegénységben élőket - valamint önkéntes nyilatkozatok megléte esetén romákat - a települési önkormányzat saját fenntartású intézményeiben az egyes években? Vizsgálati szempontok: Mekkora részt tesz ki a helyi foglalkoztatásból a mélyszegénységben élők, illetve a romák körében az önkormányzat? Másként alakul-e ez az arány a teljes aktív korú népesség körében? Ha igen,

⁸ <http://www.kozlonyok.hu/nkonline/MKPDF/hiteles/MK13019.pdf>

⁹ <http://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/idoszaki/laekindikator/laekindikator11.pdf>

milyen okok állnak a háttérben? Hogyan lehetne megoldani a mélyszegénységben élők és a romák foglalkoztatása során tapasztalható esetleges aránytalanságokat?

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A foglalkozási diszkrimináció elsősorban a munkahelyi felvételnél, másodsorban az elbocsátásoknál érezteti hatását. A foglalkozási diszkrimináció mértéke és a munkaerő-piaci státusz között erős összefüggés található. A nem foglalkoztatottak csoportja (munkanélküliek és inaktívok együtt) és azokon belül a roma származású nem foglalkoztatottak szenvedték el legnagyobb valószínűséggel a hátrányos megkülönböztetést eddigi életútjuk során. A munkaerőpiacról való korai kiszoruláshoz leginkább az egészségi állapottal, a származással és az életkorral összefüggő foglalkozási diszkrimináció járul hozzá.¹⁰

„A munkaerőpiacon a romákat sújtó diszkrimináció leggyakrabban a munkára való jelentkezés során valósul meg. Természetesen arra is akadhat példa, hogy a roma munkavállalót alkalmazják, de a munkahelyen főnöke vagy esetleg kollégái cigány származása miatt olyan légkört teremtenek számára, amelyben hosszú távon nem képes megmaradni. Előfordul, hogy egy csoportos létszámleépítés során a munkáltató elsősorban és nagyobb számban a roma beosztottjaitól válik meg szívesebben. A munkaügyi diszkrimináció egyik speciális típusa a települési önkormányzatok által szervezett közhasznú-, közcélú munkák keretében megvalósuló hátrányos megkülönböztetés. Ennek egyik formája, amikor a munkára kötelezett romákat kizárólag a „legalantasabb” munkák (utcaseprés, szemétszedés, ároktisztítás) elvégzésére kötelezik iskolai végzettségtől függetlenül, míg a közhivatalokban (polgármesteri hivatal), közintézményekben (iskola, óvoda) kizárólag nem romák dolgozhatnak.

Megengedett továbbá a vallási vagy más világnézeti meggyőződésen, illetve nemzeti vagy etnikai hovatartozáson alapuló, a szervezet jellegét alapvetően meghatározó szellemiségből közvetlenül adódó, az adott foglalkozási tevékenység tartalma vagy természete miatt indokolt, arányos és valós foglalkoztatási követelményen alapuló megkülönböztetés.”¹¹

A diszkriminációs gyakorlat visszaszorítása szempontjából fontos a foglalkoztatási viszonyok ellenőrzése, szükség esetén az Egyenlő Bánásmód Hatóság bevonása, a tájékoztató kampányok, vagy a területtel foglalkozó társadalmi szervezetekkel történő együttműködés.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

A helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény 41.§ (1) bekezdésében foglalt felhatalmazás, valamint a helyi önkormányzatok társulásáról és együttműködéséről szóló 1997. évi CXXXV. törvény 16.§ és a területfejlesztésről és területrendezésről szóló 1996. évi XXI. Törvény 5.§-a alapján a Szentesi Kistérséget alkotó nyolc település önkormányzatának határozatával 2004. július 1. napjával megalakult a Szentesi Kistérség Többcélú Társulása. A kistérség települései felismerték, hogy a települési önkormányzatok önmagukban és egyedül egyre nehezebben tudják kötelező és vállalt feladataikat ellátni.

¹⁰ http://www.egyenlobanasmod.hu/tanulmanyok/hu/Foglalkozasi_Tardos_Katalin.pdf

¹¹ Nemzeti és Etnikai Kisebbségi Jogvédő Iroda, <http://www.neki.hu/kiadvanyok/valtozasok/diszkriminaciofoglalk.htm>

A kistérség a feladatok közös ellátását azzal a céllal fogalmazta meg, hogy a kistérség valamennyi lakosának esélyegyenlőséget, azonos szintű feladatellátást tudjon biztosítani, tekintet nélkül arra, hogy az állampolgár a kistérség mely településén él.

A Társulási Megállapodás szerint a Társulás az alábbi feladatkörbe tartozó közszolgáltatások biztosításához kapcsolódó és térségi együttműködést igénylő egyes feladat- és hatáskörök ellátásáról gondoskodik:

- A közoktatásról szóló 1993. LXXIX. tv. 20. § (1) bekezdésének a.) és b.) pontjában meghatározott intézmények fenntartásával összefüggő egyes feladatok
- Közös gondoskodás egyes pedagógiai szakszolgálati feladatok szervezéséről
- Gondoskodás egyes gyermekjóléti intézmények közös fenntartásáról
- Központi orvosi ügyelet közös szervezése
- Nyilvános könyvtári feladatok magasabb színvonalú ellátásának közös szervezése
- A hatályos jogszabályok szerinti belső ellenőrzési feladatok ellátásának biztosítása
- Közigazgatási ügyintézés korszerűsítése
- Szociális alapszolgáltatási feladatok ellátása
- Szociális intézményi feladatok ellátása
- Kistérségi területfejlesztési feladat- és hatáskörök ellátása

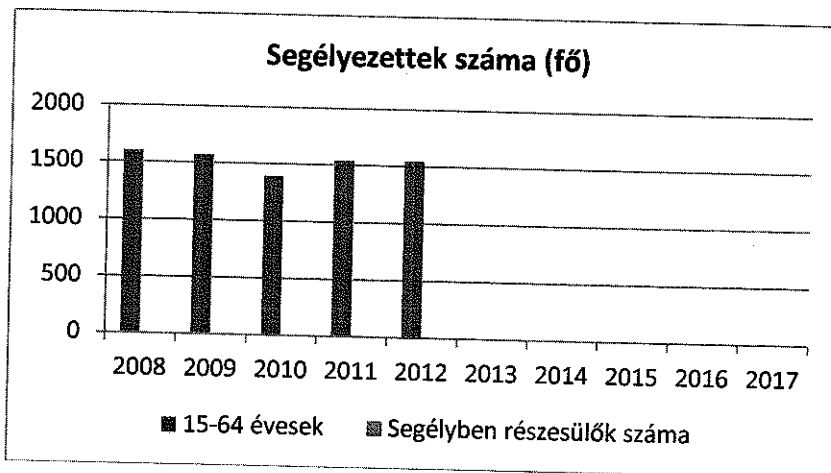
A pedagógiai szakszolgálat az alábbi szolgáltatásokat biztosítja:

- nevelési tanácsadás,
- logopédia,
- gyógy testnevelés,
- korai fejlesztés és tanácsadás,
- továbbtanulás és pályaválasztási tanácsadás.

3.3.1. számú táblázat - Álláskeresési segélyben részesülők száma

év	15-64 év közötti lakónépesség száma	segélyben részesülők fő	segélyben részesülők %
2008	1599	8	0,5%
2009	1572	11	0,7%
2010	1395	8	0,6%
2011	1539	11	0,7%
2012	1547	4	0,3%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

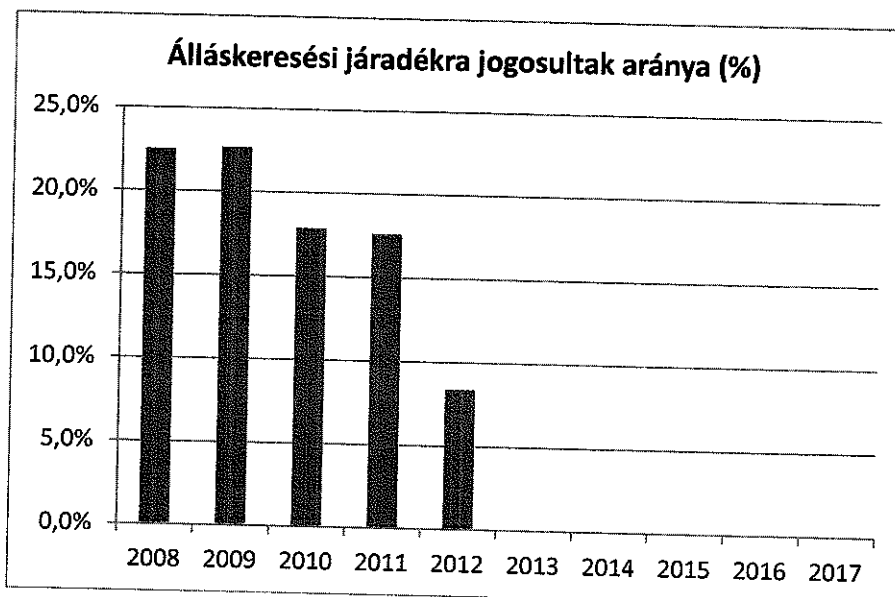

Álláskeresési segélyben részesülők száma közel azonos adatokat mutat 2008 és 2012 közötti években, kivéve a 2010-ben, amikor a segélyben részesülők száma jóval alacsonyabb a többi évhez viszonyítva.

3.3.2. számú táblázat - Járadékra jogosultak száma

év	nyilvántartott álláskeresők száma	álláskeresési járadékra jogosultak	
	fő	fő	%
2008	111	25	22,5%
2009	128	29	22,7%
2010	151	27	17,9%
2011	142	25	17,6%
2012	143	12	8,4%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

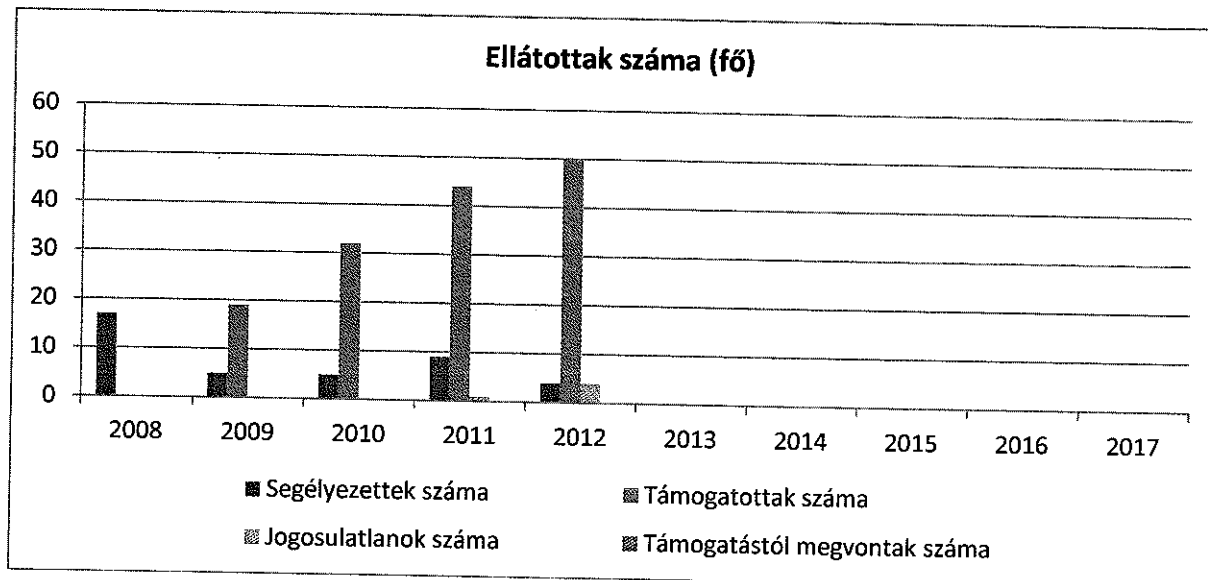
A 3.3.2. adatsor a járadékra jogosult regisztrált munkanélküliek számának alakulását mutatja. Ennek elemzése során a táblázat adatait idősorosan is figyelni kell, vagyis hogy nőtt vagy csökkent a járadékra jogosultak aránya. E mellett a kapott adatokat szükséges összevetni a munkanélküliségi adatokkal, hogy láthatóvá váljon, hogy a rendszeres jövedelem nélkül élők hozzájutnak-e támogatáshoz

Fábiánsebestyénen a járadékra jogosultak száma évről-évre fokozatosan csökken. Érdeemes további vizsgálatot végezni annak érdekében, hogy ez a szám abszolút csökkenés jelent-e, vagy az álláskeresői járadékhoz szükséges munkaviszonyt nem tudják igazolni a regisztrált munkanélküliek.

3.3.3. számú táblázat- Rendszeres szociális segélyben és foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

év	rendszeres szociális segélyben részesülők		Foglalkoztatást helyettesítő támogatás (álláskeresői támogatás)		Azoknak a száma, akik 30 nap munkaviszonyt nem tudtak igazolni és az FHT jogosultságtól elesett	Azoknak a száma, akiktől helyi önkormányzati rendelet alapján megvonták a támogatást
	fő	15-64 évesek %-ában	fő	munkanélküliek %-ában		
2008	17	1,06	0	0	0	0
2009	5	0,32	19	14,8	0	0
2010	5	0,35	32	21,2	0	0
2011	9	0,58	44	30,1	1	0
2012	4	0,26	50	35,0	4	0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

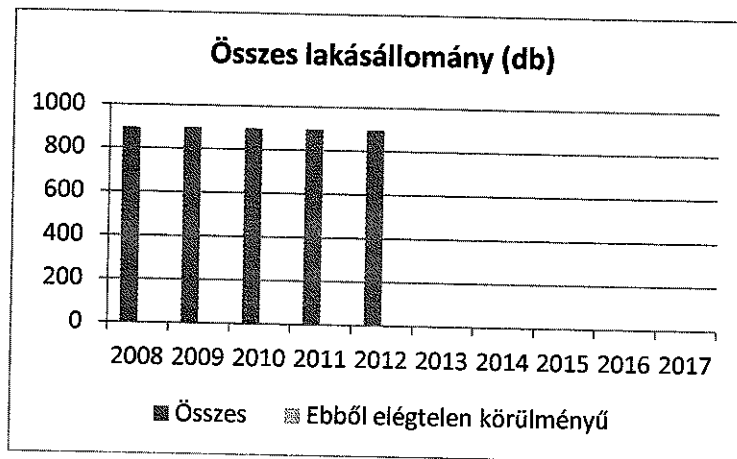
Az önkormányzati törvény az önkormányzatok ellátandó feladatai között rögzíti a lakás (és helyiség) gazdálkodást. A törvény rögzíti az önkormányzatok számára a hajléktalanság megelőzésének, és a területükön hajléktalanná vált személyek ellátásának és rehabilitációjának kötelezettségét 2013. január 1-jétől.

a) bérlakás-állomány

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

év	összes lakásállomány (db)		bérlakás állomány (db)		szociális lakásállomány (db)		egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)	
		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma
2008	895	nincs adat	nincs adat	nincs adat	nincs adat	nincs adat	nincs adat	nincs adat
2009	896	nincs adat	nincs adat	nincs adat	nincs adat	nincs adat	nincs adat	nincs adat
2010	896	nincs adat	nincs adat	nincs adat	nincs adat	nincs adat	nincs adat	nincs adat
2011	896	nincs adat	nincs adat	nincs adat	nincs adat	nincs adat	nincs adat	nincs adat
2012	897	nincs adat	nincs adat	nincs adat	nincs adat	nincs adat	nincs adat	nincs adat

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

Az elmúlt 10 évben Fábiansebestyénen nem szűntek meg lakások csak gyarapodott a számuk. Nincs adat arra vonatkozóan, mennyi a településen az elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma.

b) szociális lakhatás

A lakásfenntartási támogatás a szociálisan rászoruló háztartások részére a háztartás tagjai által lakott lakás, vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásainak viseléséhez nyújtott hozzájárulás. A jegyző a villanyáram-, a víz- és a gázfogyasztás, a távhőszolgáltatás, a csatornahasználat és a szemétszállítás díjához, a lakbérhez vagy az albérleti díjhoz, a lakáscélú pénzügyi kölcsön törlesztő-részletéhez, a közös költséghez, illetve a tüzelőanyag költségeihez lakásfenntartási támogatást nyújthat.

d) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

A hozzáférhető és gyűjtött helyi adatok alapján településünkön nincs feltárt veszélyeztetett lakhatási helyzet. Ha a körülmények megváltoznak, akkor felvesszük a szomszédos településen lévő átmeneti szálló munkatársaival a kapcsolatot és az Önkormányzat megoldást keres a problémára.

e) lakhatást segítő támogatások

Fábiansebestyénen a lakásfenntartási támogatásban részesítettek száma évről-évre folyamatosan növekszik, ami nagymértékű változást jelent. Erre a tendenciára különös figyelmet kell fordítani esélyegyenlőségi szempontból

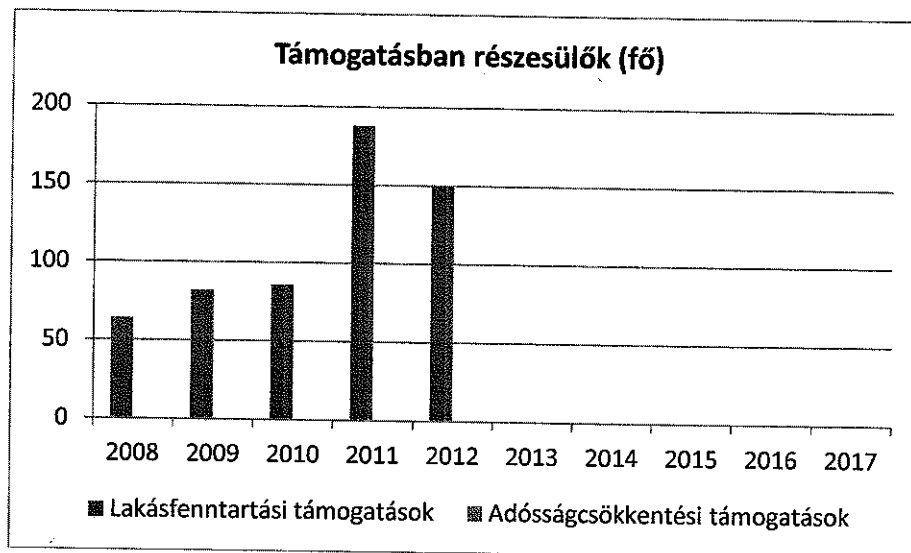
Fábiansebestyénen az elmúlt években jelentősen nőtt a lakásfenntartási támogatásban részesítettek száma. Ezt a fentebb látható táblázat is alátámasztja. Településünkön is komoly probléma az eladósodottság a munkájukat elvesztő vagy alacsony jövedelmű, idős, vagy több gyermekes családok körében. Ez a réteg veszítheti el a lakását, válhat hajléktalanná leginkább, vagy náluk kapcsolják ki fizetés hiányában a közszolgáltatásokat.

f) eladósodottság

3.4.3. számú táblázat - Támogatásban részesülők

év	lakásfenntartási támogatásban részesítettek száma	adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma
2008	64	0
2009	82	0
2010	86	0
2011	188	0
2012	150	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakás:

Az ENSZ Gazdasági, Szociális és Kulturális Jogok Bizottsága (General Comment No. 4, the UN Committee on Economic, Social and Cultural Rights) 1991-ben egy indoklást adott ki, melyben értelmezte a megfelelő lakás fogalmát, amely bármely ország lakáspolitikájának kiinduló pontja kell, hogy legyen. Ez a következő elemeket tartalmazta:

1. a lakhatás jogi biztonsága, azaz védelem az erőszakos kilakoltatás ellen;
2. alapszolgáltatásokhoz és infrastruktúrához való hozzáférés (ivóvíz, energia, szennyvízcsatorna, fűtés, világítás, stb.);
3. megfizethetőség (a lakhatással kapcsolatos költségeknek olyan szinten kell lennie, hogy más alapvető szükséglet kielégítését vagy megszerzését ne veszélyeztesse);

4. lakás alapvető minőségi és mennyiségi elemei (alapterület, fűtés, stb.);
 5. biztosítani kell az elesett csoportok lakáshasználatának lehetőségét (idősek, gyerekek, mozgáskorlátozottak, halálos betegek, HIV fertőzöttek, természeti katasztrófák áldozatai, stb.);
 6. elhelyezkedés (a megfelelő lakásnak olyan helyen kell lennie, amely lehetővé teszi a munkába járást, valamint egészségügyi szolgáltatás, iskola, és egyéb szociális szolgáltatások igénybe vételét);
 7. kulturális megfelelés (a lakás megépítési módjának és az építéshez használt anyagoknak alkalmasnak kell lennie a kulturális identitás és különbözőség kifejezésére).
- Az ezen tényezőknek meg nem felelő lakásokat tekintjük elégtelen lakhatási feltételeknek.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

a) a telep/szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői stb.)

b) a telepen/szegregátumokban élők száma, társadalmi problémák szempontjából főbb jellemzői (pl. életkori megoszlás, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya, stb.)

Tekintettel arra, hogy jogszabály nem határozza meg a szegregált lakókörnyezet fogalmát, javasoljuk a szegregátumok felszámolására irányuló EU-s pályázatok meghatározását figyelembe venni. E szerint szegregátumnak nevezzük azokat a földrajzilag egybetartozó és elhatárolható területeket, ahol a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korú lakosságon (15-64 éves korosztály) belül eléri, illetve meghaladja az 50%-ot. A TÁMOP 5.3.6-11/1. konstrukció keretében azon települések vonatkozásában ítélt meg támogatás a szegregátumok komplex, humán fejlesztésére, ahol legalább 10 lakásban legalább 45 fő él szegregált lakókörnyezetben.

c) szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai

Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény értelmében a településrendezés során figyelemmel kell lenni arra, hogy a rendezés az érintett lakosság életkörülményeiben, értékrendjében és szociális helyzetében hátrányos következményekkel ne járjon. Ennek érdekében biztosítani kell az emberhez méltó környezet folyamatos alakítását, értékeinek védelmét.

Fábiánsebestyénen nem működik Helyi Kisebbségi Önkormányzat, ami annak a következménye, hogy a településen az elmúlt évig nem jelezte egyetlen lakos sem, hogy valamely kisebbségnek a tagja illetve vallja magát. Ezt az adatot a folyamatos el és bevándorlás miatt érdemes időközönként felülvizsgálni.

A településünkön jelen ideig nincsenek telepi szegregátumokban élők, ami adódik a község kis kiterjedéséből. A településünkön belől mindenki számára egyenlően hozzáférhetőek a közszolgáltatások és azokhoz való hozzáférés lehetősége. A lakások állapota kielégítő, de fokozatosan figyelemmel kell kísérni a változásokat, mert a 3.4.3-as táblázat adatai alapján egyre több az elszegényedő ember.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

E fejezet jogszabályi környezetét az alábbiakban foglaljuk össze. Elsőként kiemeljük az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvényt, mely előírja, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- a) a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- b) a fogorvosi alapellátásról,
- c) az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,
- d) a védőnői ellátásról,
- e) az iskola-egészségügyi ellátásról.

A települési önkormányzat a környezet- és település-egészségügyi feladatok körében gondoskodik

- a) a köztisztasági és településtisztasági feladatok ellátásáról,
- b) biztosítja a rovarok és rágcsálók irtását,
- c) folyamatosan figyelemmel kíséri a település környezet-egészségügyi helyzetének alakulását és ennek esetleges romlása esetén – lehetőségeihez képest – saját hatáskörben intézkedik, vagy a hatáskörrel rendelkező és illetékes hatóságnál kezdeményezi a szükséges intézkedések meghozatalát,
- d) együttműködik a lakosságra, közösségekre, családi, munkahelyi, iskolai színterekre irányuló egészségfejlesztési tevékenységekben, valamint támogatja és aktívan kezdeményezi ezeket.

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.) 152. §-a részletezi az egészségügyi alapellátás körébe tartozó település önkormányzati feladatokat. Ennek megfelelően az egészségügyi alapellátás része:

- háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátás,
- fogorvosi alapellátás,
- alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátás,
- védőnői ellátás,
- iskola-egészségügyi ellátás.

Fábiánsebestyénen 1 körzetben 2 háziorvos működik. Működésükért a települési önkormányzat felelős, alapfeladat-ellátási kötelezettségéből következően. 2 felnőtt háziorvosi és 1 fogorvosi praxis áll a lakosság szolgálatára. Betöltetlen praxis nincs. A háziorvosok rendelkeznek az előírt 4/2000. (II. 25.) EÜM rendeletben meghatározott szakképesítéssel. A szakmai felügyeletet az ÁNTSZ felügyelő szak-főorvosa látja el.

A házi gyermekorvos feladatait védőnő (1 fő) közreműködésével végzi. A védőnő rendelkezik az előírt képesítéssel, szakmai felügyeletüket az ÁNTSZ illetékes vezető védőnője látja el. A védőnő iskolavédőnőként is működik, a közoktatási intézményekkel rendszeres kapcsolatban van. A sürgősségi betegellátást két különálló szervezet látja el, az ügyeleti szolgálat, melyet a 2 fő házi orvos látja el, valamint a mentőszolgálat. A településünk szerencsésnek mondhatja magát, mert pályázati forrásokból sikerült települési sürgősségi járművet vásárolni és felszerelni életmentő eszközökkel.

3.6.1. számú táblázat – Orvosi ellátás

év	Felnőttek és gyermekek részére tervezett házi orvosi szolgálatok száma	Csak felnőttek részére szervezett házi orvosi szolgáltatások száma	házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma
2008	1	0	0
2009	1	0	0
2010	1	0	0
2011	1	0	0
2012	1	0	0

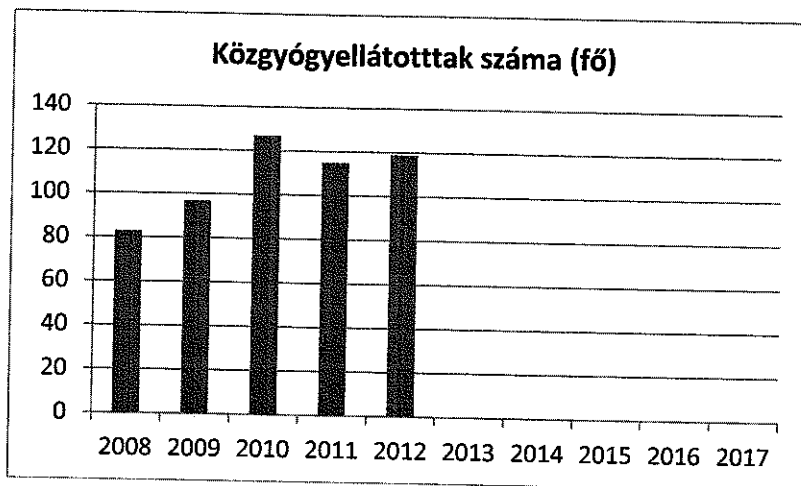
Forrás: TeIR, KSH Tstar

A településen nincs szakorvosi ellátás. Szentes városban súlyponti kórház áll a lakosság rendelkezésére (tüdőbeteg gondozás, röntgen, bőr- és nemi-beteg gondozás, fül-, orr-, gégszeti, onkológiai, sebészeti, labor és pszichiátriai ellátás, belgyógyászat, fogászat stb.). A járó beteg szakellátást a Csongrád Megyei Dr. Bugyi István Kórház végzi. Az alapellátáshoz tartozó ügyeleti ellátást a Fábó-Med Bt. látja el.

3.6.2. számú táblázat - Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma

év	közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma
2008	83
2009	97
2010	127
2011	115
2012	119

Forrás: TeIR, KSH Tstar

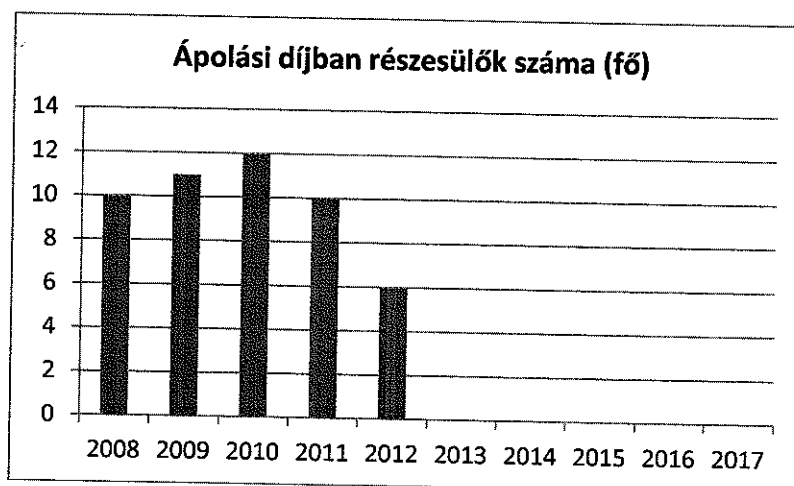

Ez az adat szintén az egészségügyi ellátás egyik fontos mutatója, amely esélyegyenlőségi szempontból jelentős. A közgyógyellátás a szociálisan rászorult személy részére - egészségi állapota megőrzéséhez és helyreállításához - az egészségügyi szolgáltatásokkal kapcsolatos kiadások kompenzálását célzó hozzájárulás. Három jogcímen kaphat valaki közgyógyellátási igazolványt: 1. alanyi jogon, 2. normatív alapon, 3. méltányossági alapon.

3.6.3. számú táblázat - Ápolási díjban részesítettek száma

év	ápolási díjban részesítettek száma
2008	10
2009	11
2010	12
2011	10
2012	6

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az ápolási díj a tartósan gondozásra szoruló személy otthoni ápolását ellátó nagykorú hozzátartozó részére biztosított anyagi hozzájárulás. Ápolási díjra jogosult a hozzátartozó [a közeli hozzátartozók meghatározásáról ld. a Ptk. 685. § b) pontját], ha állandó és tartós

gondozásra szoruló, súlyosan fogyatékos (életkorra tekintet nélkül), vagy tartósan beteg 18 év alatti gyermek gondozását, ápolását végzi.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkor kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A település lakosságának szűrővizsgálati részvételi arányára statisztikai adatgyűjtés részleges és hiányos. Továbbá nem áll rendelkezésre adat az egészségügyi ellátás keretében végzett felvilágosító tevékenység által elért személyek számának meghatározására sem, annak ellenére, hogy ilyen előadások rendszeresen szervezésre kerülnek. A szűrővizsgálatokon való részvételre a területileg illetékes kórház és szakrendelőben van lehetőség.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Fábiánsebestyénen fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés nem megoldható, de beteg eljuttatása a szolgáltatás végzés helyszínére megoldott az Önkormányzat működtetésében álló betegszállító illetve a tanyagondnoki szolgálat segítségével.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Fábiánsebestyénen a közétkeztetést az Önkormányzat vállalta fel és szem előtt tartja az egészséges életvitel és a reform étkezés lehetőségének nyújtását minden korosztály számára. Az étkeztetés során ügyelnek a szükséges napi rost, zöldség és gyümölcs bevitel előirányzott mértékének biztosítására, kiemelt figyelmet fordítva a gyermekek és az idősök korosztályánál.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

A településen biztosított a család és nővédelmi gondozás keretében a családtervezés, fogamzás előtti gondozás, várandós szoptató anyá gondozása.

A szabadidős és sportszervezés túlnyomó részben az általános iskolában valósul meg. Az Általános Iskola a fiatalokat igyekszik minél több sportággal megismertetni, hogy mindenki megtalálja a neki megfelelőt.

Magyarország népességének egészségi állapota közismerten rossz, és az utóbbi években jelentősen emelkedik a daganatos betegségek száma. Minden negyedik haláleset daganatos betegség miatt következik be. A rendszeresen szűrővizsgálaton való részvétellel a megbetegedések jelentős hányada elkerülhető lenne. Bizonyítékon alapuló, egyszerűen elvégezhető és hatásos szűrővizsgálati eljárás az emlőrák, egyes nőgyógyászati daganatok, és a vastagbélrák korai felfedezésére áll rendelkezésre. Az ezekben rejlő lehetőségek még nem kellően kihasználtak.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az Önkormányzat működteti a Fábiánsebestyén Községi Gondozási Központot, mely az alábbi ellátásokkal illetve szolgáltatásokkal próbál a Község lakossága segítségére lenni. Tevékenységei: bölcsődei ellátás, házi segítségnyújtás, tanyagondnoki szolgálat, családsegítő szolgálat, támogató szolgálat, idősök bentlakásos otthona.

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Fábiánsebestyén Község Vezetői elkötelezettek az egyenlő bánásmód követelménye iránt a szolgáltatások nyújtása során. Minden hátrányos helyzetű csoport számára igyekszik a közszolgáltatásokat teljes körűen elérhetővé tenni.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közelet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai

A településhez kötődő, hagyományos kulturális rendezvények alakultak ki az évek során, amelyek sokszínűvé, pezsgővé, változatosabbá teszik a kulturális életet. A közösségi események, rendezvények, ünnepek megünneplésében is részt vesznek az önkormányzati intézmények, a Polgármesteri Hivatal és a Gondozási Központ munkatársai a Művelődési Ház (Faluház) művelődésszervezőinek koordinálásával.

A község fiatal és felnőtt korú közönségét kiszolgáló hagyományos közösségi rendezvények:

A Fábiánsebestyéni Lovasnapok: május 1-vel kezdődően.

Lovassport (fogathajtás), zenei programok.

Fábiánsebestyéni Falunapok: augusztus második hétvégéje. Programsorozat kulturális, sport és szabadidős programokkal.

Ezen kívül, az intézmények, civil szervezetek és egyházak közművelődési tevékenységéből közösségi érdeklődésre számot tartó, és közösségi igényeket kielégítő programok születnek évente.

Probléma lehet, hogy településünkön nincs hagyománya a civil kezdeményezéseknek. A meglévő egyesületek, éppen vagy alig működnek. Célunk a civil szervezetek megkeresése és közös programok szervezése.

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

Településünkön etnikai konfliktus ez idáig nem fordult elő. A lakosság maximálisan toleráns a más népcsoportból érkezők iránt.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

Fábiánsebestyénen a szegényebb emberek számára rendszeresen szerveznek adománygyűjtéseket, ruha illetve élelmiszer adományokat.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Településünkön nem működik nemzetiségi önkormányzat.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Munkanélküli segélytől elesettek száma magas	Alternatív foglalkoztatási lehetőségek vizsgálata, önkéntes munka, háztartásban végzett (igazolt) munka, ismeretterjesztés.
Tartós munkanélküliek aránya magas	Munkaerő-piaci programok Átképzés

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

Áttekintjük a gyermekek helyzetének elemzéséhez kapcsolódó szabályozást.

Veszélyeztetettség: olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza (Gyvt. 5. § n) pont)

A **védelembé vétel** a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés. A kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében a gyermek védelembé vétele a gyermekjóléti szolgáltatás feladata. Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a települési önkormányzat jegyzője a gyermeket védelembé veszi (Gyvt. 68. § (1) bekezdés).

A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység. A gyermekek védelmét pénzügyi, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint a Gyvt-ben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.

- Pénzügyi és természetbeni ellátások:
 - a) a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény,
 - b) a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás,
 - c) a gyermektartásdíj megelőlegezése,
 - d) az otthonteremtési támogatás,
 - e) a kiegészítő gyermekvédelmi támogatás.

statisztikai adatokat minden év október 31-ig megküldi az illetékes kormányhivatal részére (Nktvr. 27-29. §)¹³

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény: A jogosult gyermek számára a települési önkormányzat jegyzője a Gyvt-ben meghatározott feltételek szerint rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot állapít meg. (Gyvt. 18. § (1) a)) A jogosultság megállapítása során sor kerül a jövedelmi és vagyoni helyzet vizsgálatára a Gyvt. 19. §-a szerint.

Kiegészítő gyermekvédelmi támogatás: A támogatásra az rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek gyámjával rendelt hozzátartozó jogosult, aki a gyermek tartására köteles és

1. nyugellátásban,
2. korhatár előtti ellátásban,
3. szolgálati járandóságban,
4. balettművészeti életjáradékban,
5. átmeneti bányászjáradékban,
6. időskorúak járadékában vagy
7. olyan ellátásban

részesül, amely a nyugdíjszerű rendszeres szociális ellátások emeléséről szóló jogszabály hatálya alá tartozik. (Gyvt. 20/B. § (1))

Kedvezményes gyermek-étkeztetés: A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítása esetén a gyermek jogosult a gyermekétkeztetés normatív kedvezményének igénybevételeire.

Óvodáztatási támogatás: A települési önkormányzat jegyzője annak a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermeknek a szülője részére, aki

- a három-, illetve négyéves gyermekét beíratta az óvodába, továbbá
- gondoskodik gyermeke rendszeres óvodába járatásáról, és
- akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága fennáll

penzbeli támogatást folyósít. (Gyvt. 20/C. § (1))

Magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek: Elsősorban a menedékjogról szóló 2007. évi LXXX. törvény szerinti menedékjogot kérő, menekült, menedékes, oltalmazott vagy humanitárius tartózkodási engedéllyel rendelkező gyermekek helyzetére szükséges kitérni. A menedékes - rászorultsága esetén - jogosult a befogadás anyagi feltételeire, valamint ellátásra és támogatásra. A menekültügyi hatóság, valamint a jegyző az ellátásra, támogatásra vonatkozóan határozattal dönt (2007. évi LXXX. törvény, 32. §).

- a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossgal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

¹³ Iskolaszolga, XXIII. 3., 2012. november

- A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások:
 - a) a gyermekjóléti szolgáltatás,
 - b) a gyermekek napközbeni ellátása,
 - c) a gyermekek átmeneti gondozása.

- A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekvédelmi szakellátások:
 - a) az otthont nyújtó ellátás,
 - b) az utógondozói ellátás,
 - c) a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatás.

- A gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedések:
 - a) a védelembe vétel,
 - b) a családbafogadás,
 - c) az ideiglenes hatályú elhelyezés,
 - d) az átmeneti nevelésbe vétel,
 - e) a tartós nevelésbe vétel,
 - f) a nevelési felügyelet elrendelése,
 - g) az utógondozás elrendelése,

- Az ellátások és intézkedések nyújtása és megtétele, azok ellenőrzése, valamint biztosítása során adatok kezelésére az alábbi szervek és személyek jogosultak:
 - a) a gyermekek védelmét biztosító hatósági feladat- és hatásköröket gyakorló szervek és személyek (Gyvt. 16. §),
 - b) a jegyző,
 - c) a gyermekjóléti alapellátást és gyermekvédelmi szakellátást nyújtó szolgáltatás, intézmény fenntartója, vezetője,
 - d) a helyettes szülő, nevelőszülő,
 - e) a gyermekjogi képviselő, illetve amennyiben a gyermek panaszának orvoslása érdekében feltétlenül szükséges a betegjogi képviselő, illetve az ellátottjogi képviselő,
 - f) az áldozatsegítés és a kárenyhítés feladatait ellátó szervezetek,
 - g) a gyermekvédelmi szakértői bizottság.

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet: A köznevelési törvény 2013. szeptember 1-éig hatályban tartja a közoktatásról szóló törvény 121. §-a (1) bekezdésének 14. pontjában rögzített definíciót a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet vonatkozásában, ezt követően a definíciót a Gyvt. fogja tartalmazni¹². A 2013. szeptember 1-éig hatályos szabályozás értelmében hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát családi körülményei, szociális helyzete miatt megállapították. E csoporton belül halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló, akinek törvényes felügyeletét ellátó szülője, óvodás gyermek esetén a gyermek három éves korában, tanuló esetén a tankötelezettség beállásának időpontjában legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be sikeresen. Erről a szülő önkéntesen a Gyvt.-ben meghatározott eljárás keretében nyilatkozhat. Halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló is, akit tartós nevelésbe vettek.

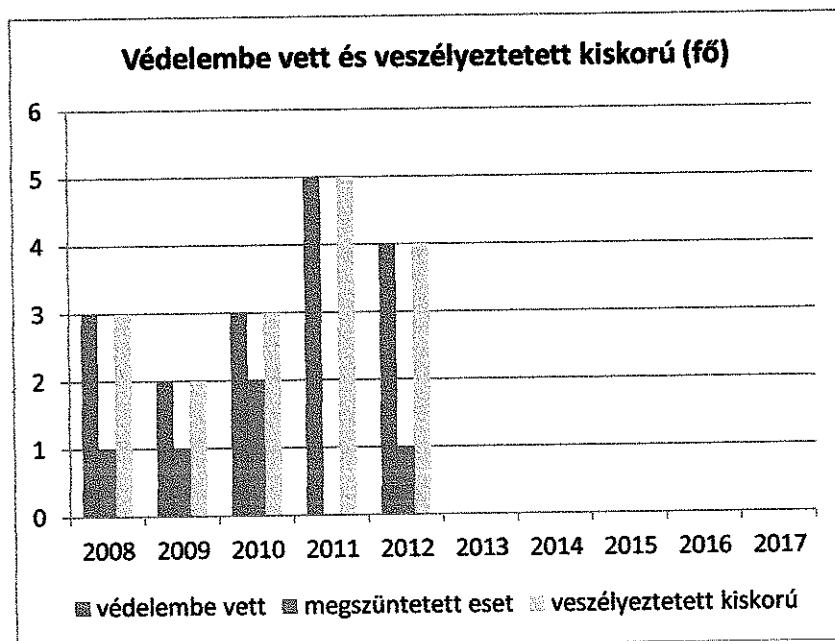
A jegyző összesíti a települési önkormányzat illetékességi területén a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és tanulók számát és az ily módon előállított

¹² A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet Gyvt.-ben rögzített definíciója a sablon készítésekor még nem ismert.

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

év	védelembe vett 18 év alattiak száma	Megszüntetett esetek száma a 18 év alatti védelembe vettek közül	veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma
2008	3	1	3
2009	2	1	2
2010	3	2	3
2011	5	0	5
2012	4	1	4

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A szociális alap- és szakellátáshoz kapcsolódó szempontok érvényesítése, tehát a gyermekek megfelelő ellátáshoz történő hozzáférése érdekében szakmaközi, tehát nemcsak a szociális terület szakembereinek objektívabb probléma-megközelítése és helyzetelemzése indokolt. A HEP során ezért a cél a jelzőrendszer tényleges, helyi működésének feltérképezése és esetleges hiányosságainak hatékony és mérhető orvoslása. A jelzőrendszer standardjainak hiányosságai és a környezettanulmányok szenzitív adatokra vonatkozó szabályozása helyi korrekciókat és odafigyelést kíván.

A veszélyeztetettséget a jelzőrendszer széleskörű, minden jelzőrendszeri tag bevonásával kell meghatározni. A veszélyeztetettség helyzetének felismerése gyakran az

együttműködésre kötelezett szakemberek hiányos jelzései miatt maradnak rejtve. A rendelet szerinti definiált veszélyeztetettség – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot - gyakran igen nehezen felismerhető helyzetekből adódik. Igen nagy a látencia a gyermekek bántalmazása, a szexuális abúzus, gyerek és/vagy szülő alkohol- vagy drogfogyasztása kapcsán. A látencia okai között szerepel, hogy a sértett gyermek gyakran nem tudja, hová fordulhat segítségért, illetve a bántalmazott gyermek és családja nem kerül a gyermekvédelmi rendszer látókörébe, nem kerül kapcsolatba olyan szakemberekkel, akik a bántalmazás gyanújára felfigyelhetnének (ld. ombudsman jelentése az AJB-2227/2010). A helyzetelemzés során ezért nemcsak a meglévő szolgáltatások felsorolását, hanem azok ismertségét, „akadálymentességét” és hatékonyságát is szükséges feltárni és mérni.

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekkel kapcsolatos rendelkezések során, a védelembe vétel elrendelése esetén, illetőleg a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság, továbbá a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet megállapításáról szóló határozat meghozatalával egyidejűleg tájékoztatni kell a szülőt azokról a kedvezményekről, juttatásokról, pályázati lehetőségekről, amelyek a gyermeket megilletik. Tájékoztatni kell továbbá a szülőt arról is, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek mikor minősül halmozottan hátrányos helyzetűnek.

Az igazolatlan iskolai hiányzás és ennek következményeként a családi pótlék felfüggesztése esetében a jogalkotó szándéka a gyakorlatban nem mindig érvényesül, azaz az iskolai hiányzás valódi oka, annak részletes feltárása gyakran rejtve marad. Az iskolai hiányzás oka mögött előfordulhat a család részéről történő bántalmazás vagy lehet, hogy a veszélyeztetett helyzet azért áll elő, mert a gyermek anyagi vagy egyéb okokból családfenntartói vagy egyéb funkciókat lát el (dolgozik, ápol valakit, stb.) A helyzetfelmérés során fontos meggyőződni arról, hogy az igazolatlan hiányzások esetén előírt jelzési kötelezettség megfelelően működik-e, valamint rendelkezésre áll-e a valós segítséget, megoldást jelentő, a gyermek érdekeit szem előtt tartó támogató rendszer (ld. 20/2012. (I) EMMI rendelet, 51. § (3)-(5) bekezdések).

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

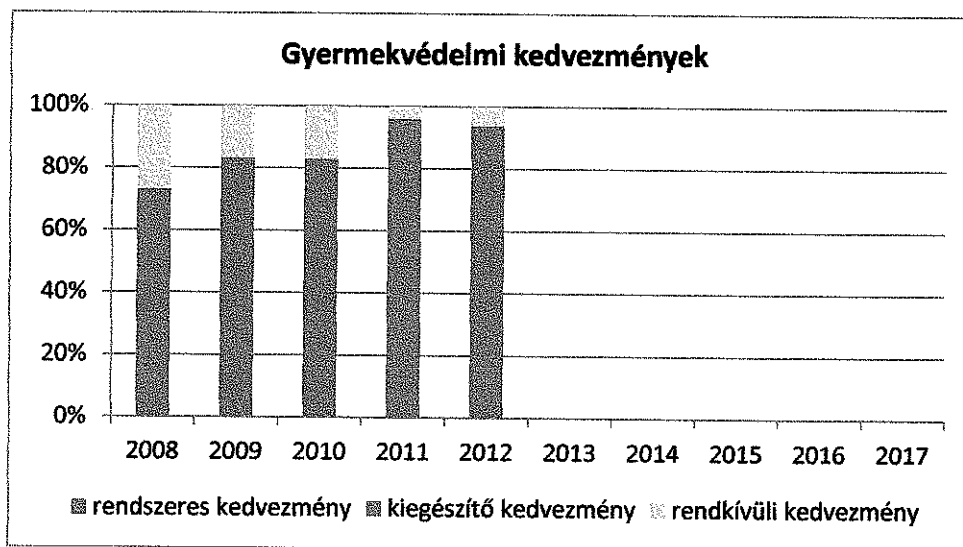
A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt a család egy főre eső jövedelme arányában állapítják meg. Ezen, a Nkntv. 2013. szeptember 1-éig hatályos rendelkezése szerint „hátrányos helyzetűnek” definiált gyermekek adatszolgáltatását viszonylag megbízhatónak - míg ugyanazén körbe tartozó de legfeljebb nyolc általános iskolai végzettségű szülővel rendelkező gyermekek számát (halmozottan hátrányos helyzetűek) pontatlannak - találták az erre irányuló felmérések. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak egy része ugyanakkor nem jelenik meg az októberi statisztikához kötődő adatszolgáltatásban abban az esetben, ha erre az időre esik a jogosultságuk megállapítása. Fontos, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben nem részesülők legtöbbször nem a megemelkedett jövedelem miatt esnek el a jogosultságtól, hanem azért, mert az alapvető papírjaik is elvesznek, hiányoznak, vagy egy válási szakaszban – vagy egyéb más okból – nem, vagy nehezen tudnak jövedelemigazolást szerezni házastársuktól, illetve az elmaradt gyermektartás ellenére nem indítanak hatósági eljárást, ami pedig lehetővé tenné a jövedelem igazolását. Mindezen okok éppen a legszegényebb, legrászorulóbb családokat érintik. A helyzetelemzés során a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak

pontos regisztrációjáról alkotott helyzetkép igen fontos a különböző támogatások hozzáféréseinek vizsgálata miatt és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményen alapuló hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet megállapítása miatt is. A HEP során a cél, hogy az intézményi és önkormányzati adatszolgáltatás és adatnyilvántartás működő kontrollja és kidolgozott protokollja biztosítva legyen.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Kiegészítő gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Rendkívüli gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma
2008	92	6	0	0	34
2009	109	8	0	0	22
2010	116	7	0	0	24
2011	116	12	0	0	5
2012	90	12	0	0	6

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A fenti táblázatból kiolvasható településünkön rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők és a rendkívüli gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma. A számuk az elmúlt néhány év során ingadozott, ami következik a családjuk anyagi helyzetének változásából. Mivel jövedelem alapján megállapított kedvezményről van szó így mondhatjuk, hogy a grafikon tükrözi a kedvezményben részesülők szüleinek sikeres munkahelyen való elhelyezkedését.

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

Kedvezményes óvodai, iskolai étkeztetésben részesülők aránya a támogatásban nem részesülőkhez képest 30,1%. Ez a kedvezmény az anyagilag szegényebb családoknak segít a gyermekük meleg étellel való ellátásában.

4.1.3. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma

év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyv-ellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
2008	19	12	40	196	0	31
2009	22	20	43	203	0	21
2010	19	55	31	186	0	23
2011	19	75	36	226	0	56
2012	16	68	37	229	0	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A 4.1.3. számú táblázatból kiolvasható a kedvezményes gyermekétkeztetésben résztvevők száma a településünkön lévő közoktatási, köznevelési intézményekben. Továbbá látható Fábiansebestyén Község Képviselő-testületének szándéka, hogy a település iskolájába beiratkozó és iskolájába járó gyermekeket ingyenes tankönyv biztosításával támogatja, ami jelentős támogatásnak minősül a rendszeres gyermekvédelmi kedvezménnyel nem rendelkező szülők körében.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

A nem magyar állampolgárságú gyermekek esélyegyenlőségnek biztosítása esetén az elsődleges cél, hogy a gyermekek bejussanak a számukra megfelelő közoktatási intézményekbe, illetve oktatásuk során az interkulturális pedagógiai program megszervezésének feltételei biztosítottak legyenek. A köznevelési törvény minden Magyarországon élő vagy tartózkodó gyermek számára előírja az oktatásban történő kötelező részvételt, a magyar menedékjogi törvény pedig kifejezetten hivatkozik a gyermek mindenképp felett álló érdekének elvére. A nagyobb befogadó állomásokon megjelenő, külföldi állampolgárságú gyermekek egy része nem kerül be közoktatási intézménybe, vagy aránytalan utaztatással, intézményváltás során jut csak hozzá oktatási szolgáltatáshoz.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

A Gyvt. gyermeki jogokat szabályozó 6. §-a szerint minden gyermeknek joga van a testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését, jólétét biztosító saját családi környezetében történő nevelkedéséhez, személyiségének kibontakoztatásához, a társadalomba való beilleszkedéséhez, önálló életvitelének megteremtéséhez. Joga van arra, hogy a fejlődésére ártalmas környezeti és társadalmi hatások, az egészségére káros szerek elleni védelemben részesüljön. A Gyvt. 17 § (3) bekezdése alapján a veszélyeztetettség megelőzése és

megszüntetése érdekében történő együttműködési és kölcsönös tájékoztatási kötelezettség is kiemelten fontos.

A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését. Bővebben ld. a 4.3. pontban.

Elkerülhetetlen annak a vizsgálata, hogy a szegregált, telepszerű környezetben élő gyerekek óvodai és általános iskolai oktatása, integrált vagy szegregált környezetben történik-e, nagyobb –e körükben az indokolatlan fogyatékosná nyilvánítás, több gyerek kerül-e állami gondoskodásba, mint a nem szegregátumban élő gyerekek körében. A helyzetelemzés során minden olyan közoktatási mutatót érdemes külön is megvizsgálni, amelyre esetleg a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók esetében igen, de a szegregátumban élő gyerekek körében nem térnek ki a HEP adattáblák. Ilyenek az óvodai fejlesztő programok, iskolai eredményességet mérő mutatók (továbbtanulás, kompetenciamérés stb.) vagy alternatív programokban való részvételük (pl. szakkörök, művészeti oktatás) részletes háttérelmzése. A telepszerű környezetben élő gyerekek helyzetének feldolgozásakor részletes helyi összehasonlítást kell tenni az oktatási és lakhatási helyzetük mellett az egészségügyi, szociális, a szülők foglalkoztatási, reális mobilitási lehetőségeinek mutatóira vonatkozóan

Fábiánsebestyén Község területén jelenleg nincs szegregáltan elkülönített telep(ek), de a jövőben is folyamatosan vizsgálni kell, hogy ne is alakulhasson ki.

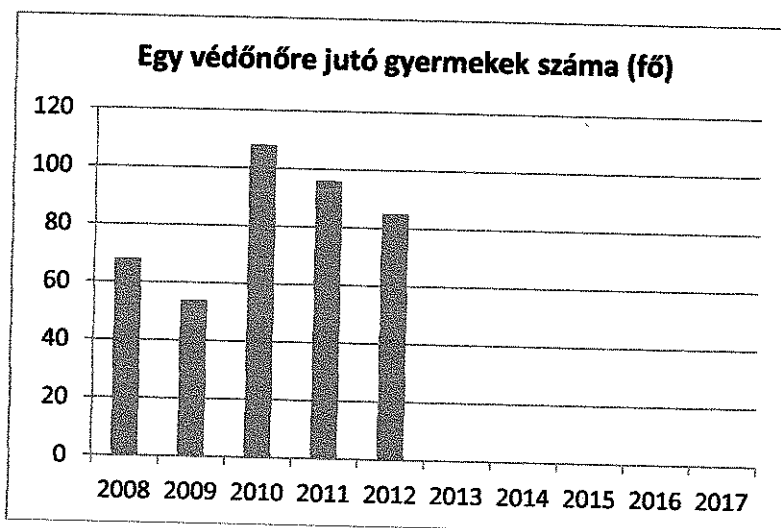
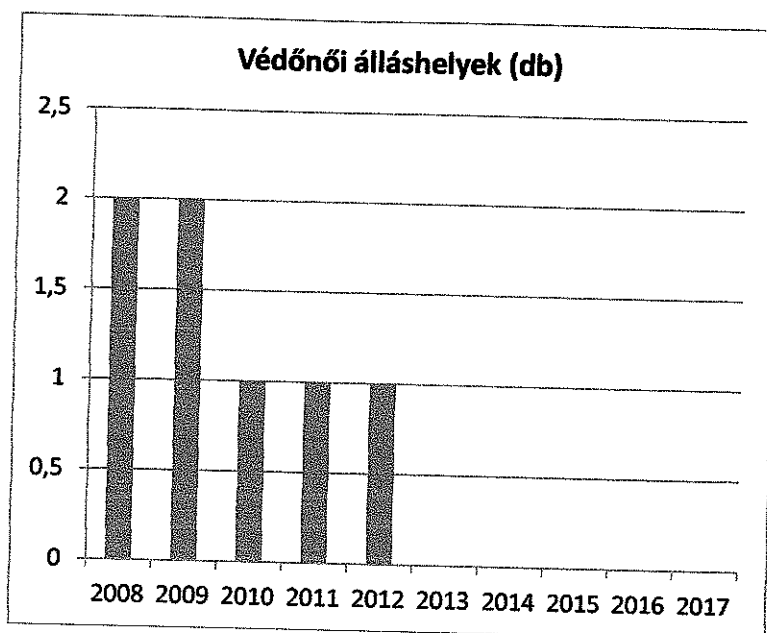
4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

év	védőnői álláshelyek száma	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2008	2	68
2009	2	54
2010	1	108
2011	1	96
2012	1	85

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

Az adattáblából és a grafikonokról is jól látható, hogy a demográfiai csökkenés Fábiansebestyénen is érezteti hatását. A születések számának csökkenése miatt az elmúlt időszakban nyugdíjba vonuló védőnő helyét már meg kellett szüntetni, mert a meglévő gyermekszám mellett egyetlen védőnő is képes elvégezni a kapcsolódó teendőket.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás jellemzői

Év	Betöltetlen felnőtt háziorvosi praxis/ok száma	Házi orvos által ellátott személyek száma	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
2008	0	18466	0	0

2009	0	22126	0	0
2010	0	21691	0	0
2011	0	18015	0	0
2012	0	18656	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

A Községben egy háziorvosi körzet található, a gyermekeket is a háziorvos látja el.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

4.3.3. számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beiratott gyermekek száma

év	bölcsődék száma	bölcsődébe beírt gyermekek száma	Szociális szempontból felvett gyerekek száma (munkanélküli szülő, veszélyeztetett gyermek, nappali tagozaton tanuló szülő)	Működő összes bölcsődei férőhelyek száma
2008	1	19	0	10
2009	1	13	0	10
2010	1	19	0	12
2011	1	20	0	12
2012	1	13	0	12

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Településünkön 1 bölcsőde működik a Községi Önkormányzat fenntartásában. Az oda való beiratkozás folyamatos, valamint folyamatos a továbblépés az óvodába. A két intézmény közötti váltást, illetve együttműködést segíti, hogy egy épületben működnek.

4.3.4. számú táblázat - Családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma

év	családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma	családi napköziben a térítésmentes férőhelyek száma
2008	0	0
2009	0	0
2010	0	0
2011	0	0
2012	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Intézményi

Fábiánsebestyénen eddig nem merült fel igény családi napközire, mert egy rövidebb időszakot kivéve a helyi bölcsőde tudja fogadni a munkába visszatérő szülők 3 éven aluli gyermekeit.

d) gyermekjóléti alapellátás

Az ellátás a Fábiansebestyén Község Gondozási Központon belül működik. 1 fő látja el ezt a feladatot

e) gyermekvédelem

A gyermek és nővédelem az Egészségházban látja el feladatát. Szorosan együttműködik a szociális ellátásokat intéző munkatárssal.

f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

Településünkön a krízishelyzetek megoldására két szolgáltatási is működik: Egyik a háziorvosi szolgálaton kívül az ügyeleti ellátás, mely a nap minden szakában elérhető. Másik a Mentési Központunk melyben 24 órás ügyelet működik az emberek segítése érdekében.

i) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

A gyermekek számára a helyi iskola segítségével igyekszünk biztosítani az egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférést, de sajnos nincs megfelelő anyagi keret hozzá. Az ilyen programok szervezéséhez szükséges pályázati lehetőségek felkutatása.

j) gyermekétkeztetés (intézményi, hétfégi, szünidei) ingyenes tankönyv

A településünkön a Képviselő-testület jóvoltából a helyi általános iskolába járó gyermekek évek óta ingyen kapják a tankönyveket.

i) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselők észrevételei

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

ÓVODAI ELLÁTOTSÁG	db
Az óvoda telephelyeinek száma	1
Hány településről járnak be a gyermekek	1
Óvodai férőhelyek száma	106
Óvodai csoportok száma	3
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	6 ⁰⁰ h-tól 16 ³⁰ h-ig

A nyári óvoda-bezárás időtartama: ()	07.01-07.21-ig	
	Fő	Hiányzó létszám
Személyi feltételek		
Óvodapedagógusok száma	5	1
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	5	1
Gyógypedagógusok létszáma	0	0
Dajka/gondozónő	3	0
Kisegítő személyzet	1	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

A fenti táblázatból kiolvasható az óvodánk jelenlegi helyzete. A településünk egyetlen óvodájaként, 106 férőhellyel működik. Jelenleg 5 fő óvodapedagógus dolgozik az intézményben, az óvoda nyitva tartása maximálisan illeszkedik a szülők kéréseihez.

- b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

4.4.3. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai 3.

év	3-6 éves korú gyermekek száma	óvodai gyermekcsoportok száma	óvodai férőhelyek száma	óvodai feladat-ellátási helyek száma	óvodába beírt gyermekek száma	óvodai gyógypedagógiai csoportok száma
2008	89	3	106	1	68	0
2009	85	3	106	1	63	0
2010	74	3	106	1	61	0
2011	75	3	106	1	61	0
2012	66	3	106	1	55	0

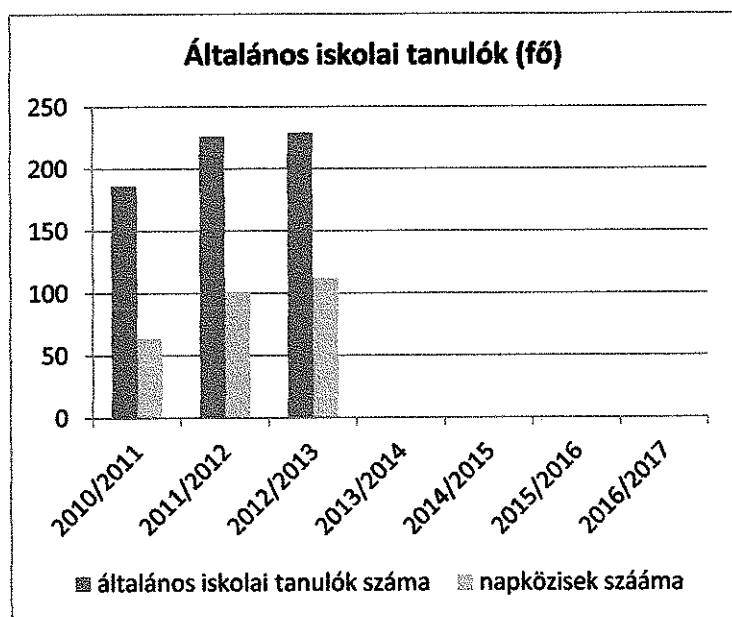
Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

A 4.4.3 táblázat szintén azt mutatja, hogy sajnos a meglévő kapacitással is tud működni az óvodánk, tehát egyre kevesebb a születések száma.

4.4.7. számú táblázat - Általános iskolában tanuló száma

tanév	Általános iskola 1-4 évfolyamon tanulók száma	Általános iskola 5-8 évfolyamon tanulók száma	általános iskolások száma	napközis tanulók száma	
	fő	fő	fő	fő	%
2010/2011	87	99	186	64	34,4%
2011/2012	113	113	226	101	44,7%
2012/2013	116	113	229	112	48,9%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

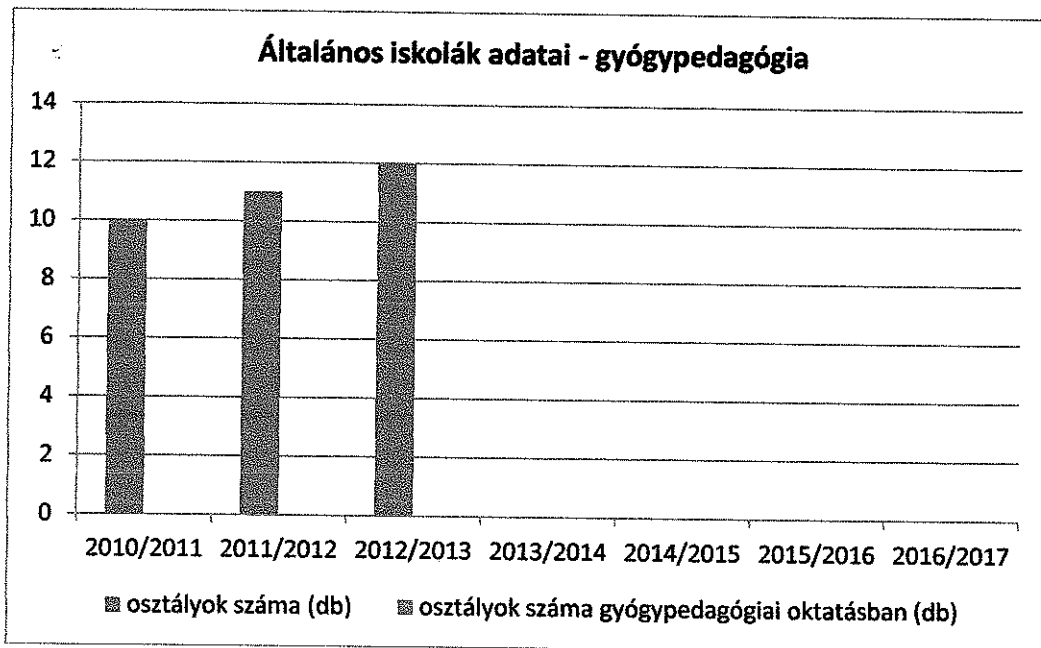

A 4.4.7. táblázat mutatja hogyan alakul a település egyetlen iskolájában a tanulók száma. A táblázat csalóka képet mutat, mert az lehet látni, hogy nincs gond a gyermeklétszámmal, évről-évre nő, de ez nem így van. A növekedés nem a születések számának növekedése miatt következett be, hanem a Település Önkormányzatának a fejlesztésekbe, felújításokba vetett hite miatt. A 2008-as évben az iskolánkban volt egy mélypont, amikor már csak 176 fő tanuló volt az iskolában. Ebben az időszakban újult meg a fábiansbestyéni általános iskola épülete, berendezése és nem utolsó sorban a pedagógusaink is egy tudásközpontú, a kompetencia alapú oktatást előtérbe helyező képzéssorozaton vettek részt sikerrel. Ennek a hatalmas befektetett munkának a gyümölcse a jelenlegi 229 tanuló, mert az iskolánkba jelenleg 5 településről is járnak gyerekek.

4.4.8. számú táblázat - Általános iskolák adatai

tanév	általános iskolai osztályok száma			általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban			általános iskolai feladat-ellátási helyek száma
	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon	összesen	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon	összesen	db
2010/2011	5	5	10	0	0	0	1
2011/2012	6	5	11	0	0	0	1
2012/2013	6	6	12	0	0	0	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A táblázat nem tartalmaz gyógypedagógiai oktatásra vonatkozó adatokat, mert iskolánkban nem található ilyen osztály.

- c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregáció
- d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

Településünkön egyetlen általános iskola működik. Iskolán belül nincs hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés, szegregálás.

4.4.12. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezettek a nappali oktatásban

tanév	8. évfolyamot eredményesen befejezettek száma / aránya a nappali rendszerű oktatásban	
	fő	%
2010/2011	27	100
2011/2012	27	100
2012/2013	29	100

Forrás: TeIR, KSH Tstar Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

A fábiánsebestyéni általános iskolában az eredményesen végzettek száma illetve aránya évekre visszamenőleg 100%. Ez köszönhető a iskolában végzett tehetséggondozó, felzárkóztató programoknak, melyeken a pedagógusok igyekeznek a tanulók tanórán nem megszerzett tudását pótolni, tudásszomjukat ébren tartani. Valamint az iskola részt vesz az Integrációs Pedagógiai Programban, mely a hátrányos helyzetű tanulók jövedelmi helyzetéből adódó lemaradását igyekszik kompenzálni. A jó teljesítés ellenére a jövőben is segítenünk kell a felzárkóztató, tehetséggondozó programok folytatását, pályázatok benyújtását, hogy ez a kiváló arány ne változzon.

Integrációs felkészítés Pedagógiai Rendszere¹⁴ (IPR)

A szociális hátrányok enyhítése, a tanulási kudarcnak kitett tanulók fejlesztése érdekében az általános iskola és a középfokú iskola képességkibontakoztató vagy integrációs felkészítést szervez, amelynek keretei között a tanuló egyéni képességének, tehetségének kibontakoztatása, fejlődésének elősegítése, a tanuló tanulási, továbbtanulási esélyének kiegyenlítése folyik. A képességkibontakoztató és az integrációs felkészítés megszervezése nem járhat együtt a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók elkülönítésével. A képességkibontakoztató felkészítésben a hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű vagy sajátos nevelési igényű tanuló vesz részt.

Az óvoda a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számára fejlesztő programot szervez, melynek keretében a gyermek fejlesztésével kapcsolatos pedagógiai feladatokat, a szociális hátrányok enyhítését segítő pedagógiai tevékenységet folytat.

A képességkibontakoztató és integrációs felkészítés, valamint az óvodai fejlesztő program megvalósítása az oktatásért felelős miniszter által kiadott személyiségfejlesztő, tehetséggondozó, felzárkóztató program alapján zajlik. (20/2012. (VIII. 31.) EMMI rend. 171. § - 173. §)

¹⁴ A kézirat lezártakor hatályos szabályozók: 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet XIX. fejezet: Különleges pedagógiai célok megvalósításához igazodó nevelés- és oktatásszervezési megoldások 67. A képességkibontakoztató és az integrációs felkészítés szabályai 171. §, 172. § és 68. Az óvodai fejlesztő program megszervezése 173. §. Magyar Közlöny. 2012. augusztus 31., valamint: Miniszteri Közlemény (megjelent az Oktatási Közlöny 2007. máj. 14. LI. évf. 11. számában) a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és tanulók esélyegyenlőségének biztosítását szolgáló iskolai és óvodai integrációs programról.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
hátrányos helyzetű gyermekek növekedése	A szülők munkához való hozzájutás esélyének növelése
SNI-s gyerekek számának növekedése	Fejlesztő gyógypedagógus számának növelése, okok felderítése

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat azonos jogok kell, hogy megillessék minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében.

A Tanács 76/207/EGK irányelve a nőkkel és a férfiakkal való egyenlő bánásmód elvének a munkavállalás, a szakképzés és az előmenetel lehetőségei, valamint a munkafeltételek terén történő végrehajtásáról és az azt módosító 2002/73/EK irányelv, a Tanács 79/7/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a szociális biztonság területén történő fokozatos megvalósításáról, a Tanács 86/378/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerekben történő megvalósításáról.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 12. §-a rendelkezik arról, hogy a munkaviszonnyal, így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. A munka egyenlő értékének megállapításánál különösen az elvégzett munka természetét, minőségét, mennyiségét, a munkakörülményeket, a szükséges szakképzettséget, fizikai vagy szellemi erőfeszítést, tapasztalatot, felelősséget, a munkaerőpiaci viszonyokat kell figyelembe venni.

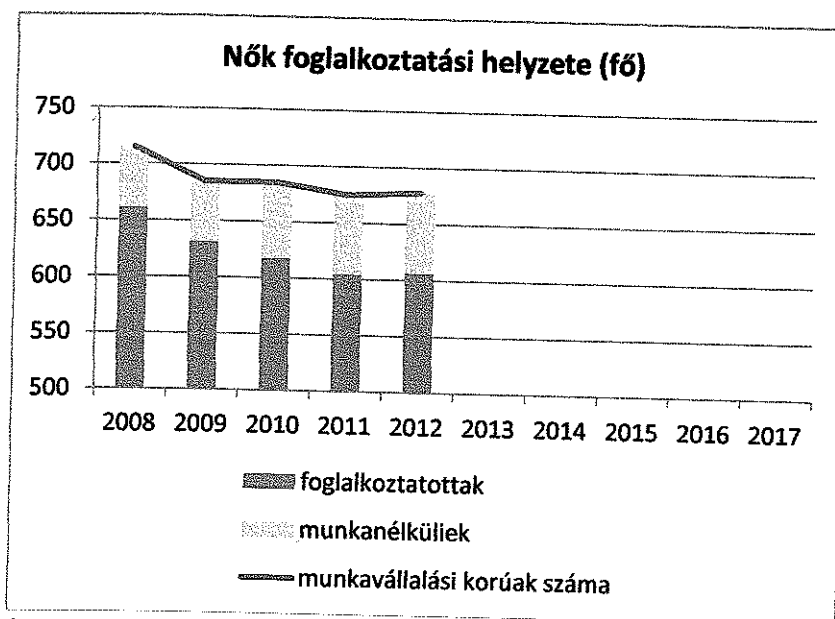
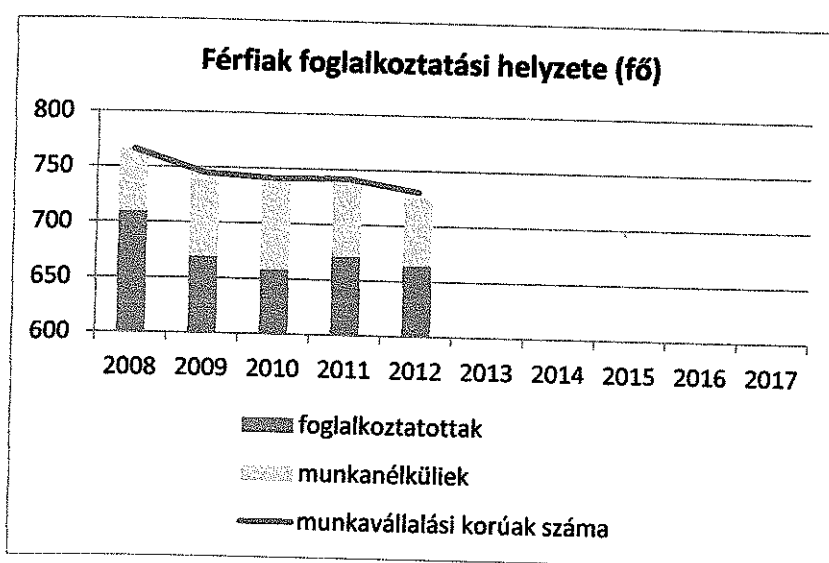
Az Ebktv. megfogalmazza a közvetlen és a közvetett diszkrimináció fogalmát, amely rögzíti, hogy az adott személy olyan tulajdonsága miatt kerül hátrányba más, összehasonlítható helyzetben lévő személyekhez képest, amit nem tud befolyásolni. Védett tulajdonságként nevezi meg a törvény a nemet, családi állapotot, az anyaságot és terhességet is.

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

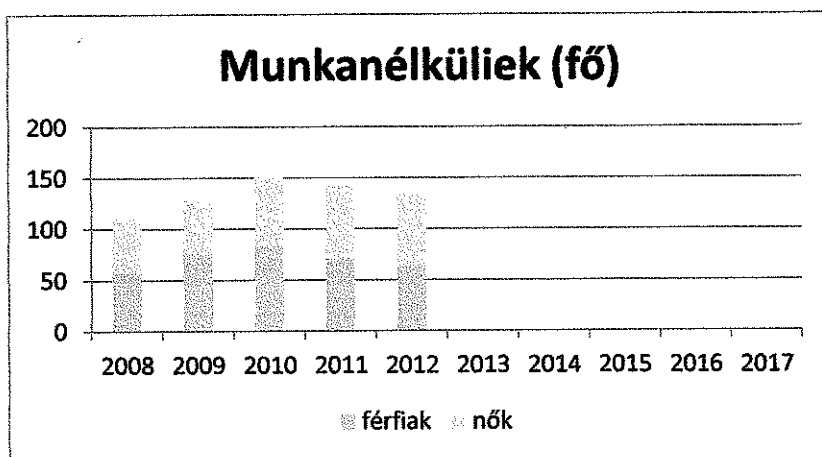
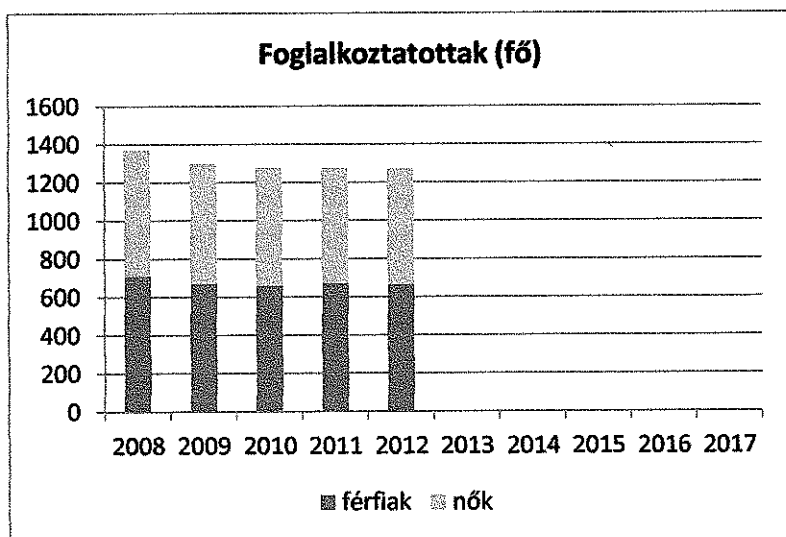
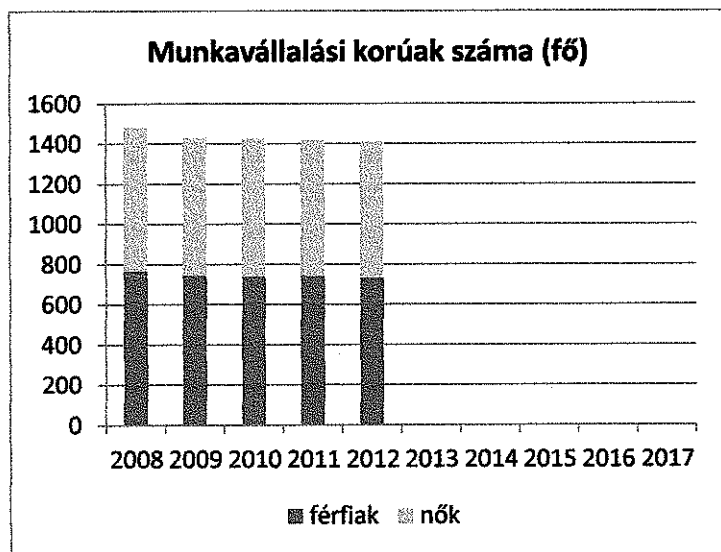
5.1.1. számú táblázat - Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

év	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	férfiak	nők	férfiak	nők	férfiak	nők
2008	766	715	709	661	57	54
2009	745	685	669	631	76	52
2010	741	685	658	617	83	68
2011	742	675	671	604	71	71
2012	731	678	664	606	62	72

Forrás: Teir és helyi adatgyűjtés

Fábiánsebestyén Község tekintetében a fenti tábla és diagramok alapján elmondható, hogy nincs jelentős különbség a nők és férfiak foglalkoztatási adataik között. Sőt a grafikon alapján az elmúlt évben jobb volt a nők foglalkoztatási helyzete a férfiakénál. De a 10 % körüli munkanélküliség mind a nők mind a férfiak tekintetében nem mondható alacsonynak.

A regisztrált munkanélkülieken belül a nők aránya magasabb a férfiénál. Ez az eltérés a jelenlegi társadalmi viszonyoknak is köszönhető, mert a munkahelyek nem szívesen foglalkoztatnak fiatal gyermektelen illetve kisgyermekes nőket. Kimondva, kimondatlanul a munkahelyek, ha módjuk van a nagy gyermekkel rendelkező vagy gyermektelen nőket keresik elsősorban.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

Településünkön jelenleg kétfajta képzés is folyik. Egyik nyelvi képzés, a másik informatikai képzés. A képzések minden érdeklődő számára nyitva állnak. A településen kevés a képzési program. A jövőben több képzést, foglalkoztatást segítő programot kell a Községben szervezni ezzel is segíteni a munkanélküliek elhelyezkedését.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Az alacsony végzettségű nők számára helyben kevés a munkalehetőség és ha vállalják a munkába való utazást, akkor is gátolja az elhelyezkedésüket, hogy nem rendelkeznek szakmával.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

Fábiánsebestyénen évekre visszamenően kutatva nem volt példa hátrányos megkülönböztetésre a foglalkoztatás területén, illetve az információk nagyon hiányosak.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

5.2 számú táblázat - A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások

év	3 év alatti gyermekek száma a településen	működő bölcsődék száma	bölcsődei férőhelyek száma		működő családi napközök száma	férőhelyek száma családi napközökben	férőhelyek összesen
			önkormányzati	egyéb			
2008	82	1	12	0	0	0	12
2009	67	1	12	0	0	0	12
2010	56	1	14	0	0	0	14
2011	53	1	14	0	0	0	14
2012	41	1	14	0	0	0	14

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés

A település csökkenő gyermeklétszáma mellett a helyi Önkormányzat eltökélt célja a szülők, köztük a nők munkához jutásának körülményin segíteni. A bölcsőde ilyen megfontolásból lett alapítva.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A védőnői hálózat hatékony működése a gyermek és az anya védelmét is szolgálja.

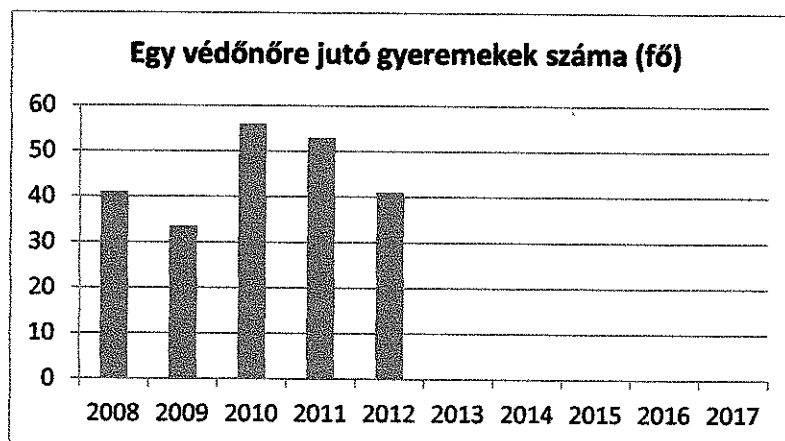
A család- és nővédelmi gondozást az Eütv. 41. §-a rögzíti, ennek értelmében biztosítani szükséges a gyermekvállalás körülményeinek elősegítését a tanácsadás és gondozás

eszközeivel, a családtervezéssel összefüggő ismeretek átadását és a nők egészségvédelmét szolgáló intézkedéseket.

5.3. számú táblázat - Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

év	védőnők száma	0-3 év közötti gyermekek száma	átlagos gyermekszám védőnőnként
2008	2	82	41
2009	2	67	34
2010	1	56	56
2011	1	53	53
2012	1	41	41

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

A családon belüli erőszak esetén alkalmazható legfontosabb rendelkezéseket a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szóló 2009. évi LXXII. tv. és a Büntető törvénykönyv tartalmazza. A családon belüli erőszakra nincs önálló tényállás, a párkapcsolati erőszakra jelenleg a Büntető törvénykönyv különböző tényállásai vonatkoznak, ld. testi sértés, zaklatás, távoltartás.

A nők elleni erőszak különböző formáira, vagy ugyanezeknek nem a párkapcsolaton belül megnyilvánuló formáira (pl. szexuális jellegű visszaélések) is a Büntető törvénykönyv releváns paragrafusai vonatkoznak. A zaklatás, szexuális vagy családon belüli erőszak miatt történt rendőrségi feljelentések száma alulmarad a tényleges esetek számától.

Fábiánsebestyénen nincs elérhető adat a nőket érő erőszakra. A rendőrségi statisztikákban sem lehet találni, ami nem feltétlenül jelenti azt, hogy nincs. A törvényi szabályozók nem feltétlenül segítik az ilyen esetek felderítését.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaotthon, családok átmeneti otthona)

Településünkön nincs anyaoththon. Az elmúlt évek során nem jelentkezett problémaként a hiánya. Ha szükség lenne, illetve lesz erre a szolgáltatásra, a közeli Szentes városban működő anyaoththon nyújt segítséget az arra rászorulónak.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Településünkön nincs hagyománya a nők település irányítási szerveiben való részvételnek. A helyi önkormányzati választásokon induló nők aránya 10 % körüli. Az indulók közül a jelenlegi 7 fős testületben 1 fő nő található.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön

beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
családon belüli erőszak esetleges felderítetlensége	tájékoztatás a kapcsolatos törvényekről, információ nyújtás a nők érdekérvényesítéséről
fiatal nők foglalkoztatottságának hiánya	tájékoztatás képzési lehetőségekről,

6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

Magyarországon általában a nyugdíjazás időpontjától számítódik – társadalmi szinten – idősnek az ember. A nyugat-európai országokban, általánosságban 65–70 éves kortól tekintik idősnek az ott élőket. Az Idősügyi Nemzeti Stratégiában az Egészségügyi Világszervezet életkor szerinti felosztását használjuk. E felosztásban

- a 60–74 év közöttiek az idősödők,
- a 75–89 évesek az idősek,
- a 90 év fölötti személyek a nagyon idősek

A Stratégia szempontjából e három korcsoportot együttesen tekintjük időseknek, (bár a hazai munkaerő-piaci sajátosságok okán – a munkavállalás területén – már a 45 éven felüliek is szenioroknak nevezik.

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

A nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők vonatkozásában az alábbi jogszabályi rendelkezések irányadók:

A társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény értelmében a kötelező társadalombiztosítási nyugdíjrendszer

1. saját jogú; és
2. hozzátartozói

nyugellátásokat biztosít.

A saját jogú nyugellátások körébe tartozik:

1. az öregségi nyugdíj,
2. a rehabilitációs járadék.

A társadalombiztosítási nyugdíjrendszer keretében járó hozzátartozói nyugellátás:

1. az özvegyi nyugdíj;
2. az árvaellátás;
3. a szülői nyugdíj;
4. a baleseti hozzátartozói nyugellátások; valamint
5. özvegyi járadék.

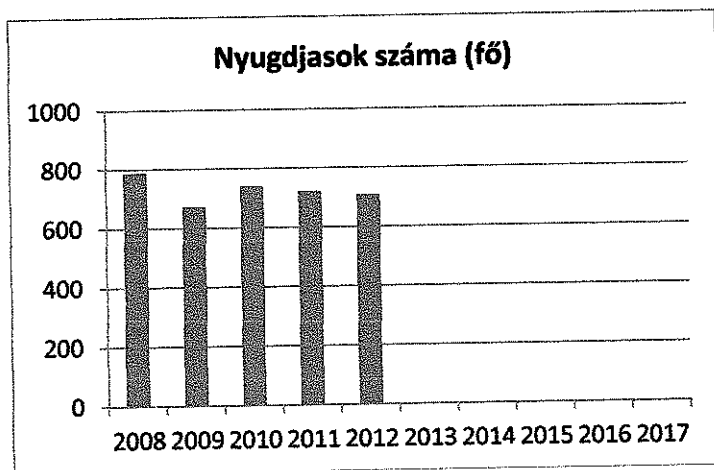
Időskorúak járadéka

A Szt. értelmében az időskorúak járadéka azon idős személyek részére biztosít ellátást, akik szolgálati idő hiányában a nyugdíjkorhatáruk betöltése után saját jogú nyugellátásra nem jogosultak, illetve alacsony összegű ellátással rendelkeznek. A Szt. 25. §-a szerint az ellátást a települési önkormányzat jegyzője állapítja meg.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma nemek szerint

év	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő férfiak száma	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő nők száma	összes nyugdíjas
2008	336	453	789
2009	330	343	673
2010	322	419	741
2011	308	415	723
2012	301	408	709

Forrás: TeIR, KSH Tstar

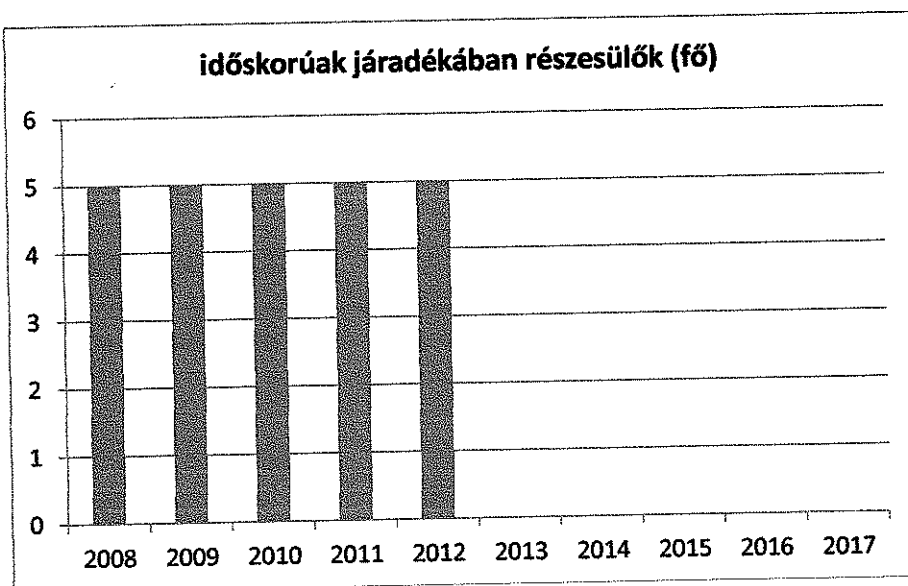

A grafikonról jól látható, hogy a nyugdíjasok száma csökkenő tendenciát mutat településünkön. Az okok között található a nyugdíj korhatár emelése, a már nyugdíjasok elhalálása. Az is látható a fenti táblából, hogy a nyugdíjasokon belül magasabb a nők aránya a férfiakénál.

6.3.2. számú táblázat - Időskorúak járadékában részesülők száma

év	időskorúak járadékában részesülők száma
2008	5
2009	5
2010	5
2011	5
2012	5

Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

A helyi nyugdíjas klubbal közösen szervezett beszélgetésen gyűjtött információk alapján a nagyarányú nyugdíjas létszám ellenére nem jellemző a nyugdíjasok foglalkoztatása. Pontos információkkal a klub tagjai sem rendelkeznek, de megállapodtunk hogy készítünk kérdőíveket és felmérjük, hogy mi lehet az oka a munkaerőpiactól való távolmaradásuknak.

b) tevékeny időskor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

A településünkön igyekszünk a különböző szintereken a tanulni vágyók igényeit is kielégíteni. Jelenleg a Támop 2.1.2 pályázati rendszerben több tanfolyamra lehet jelentkeznie a tanulni vágyóknak, köztük az idősebbeknek is. Többek között a nyelvtanulás és az informatika vonzza legjobban az érdeklődőket. A képzések a helyi Könyvtár szervezésével valósul meg.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A diszkrimináció felmérése rendkívül nehéz. Éppen ezért csak következtethetünk annak létezésére. Azt tudjuk a szakirodalomból, hogy az idősebb korosztály sokkal jobban kiszolgáltatott a munkaerő-piaci diszkriminációnak, tehát nehezebben helyezkednek el, és a munkahelyi leépítések is előbb érik el őket. A munkahelyi diszkrimináció bontása:

- 40-45 év felettiéknél a legelterjedtebb,
- hazánkban 50 év fölött szinte már esélytelen az, hogy valaki pályázat útján nyerjen el állást, marad a kapcsolati tőke vagy a munkanélküliség.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Településünk vezetése elkötelezett az egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés területén. A könnyebb elérhetőség és a jobb kiszolgálás miatt lett létrehozva évekkal ezelőtt a Fábiánsebestyén Községi Gondozási Központ, mely a következő tevékenységeket látja el:

- idősek bentlakásos ellátása
- idősek, fogyatékkal élők bentlakásos otthona
- idősek nappali ellátása
- bölcsődei ellátás
- gyermekjóléti szolgáltatás
- szociális étkeztetés
- házi segítségnyújtás

- családsegítés
- támogató szolgáltatás
- falugondnoki, tanyagondnoki szolgáltatás

Ezekkel az ellátásokkal próbálja az idősek igényeit kielégíteni a helyi önkormányzat.

Az ellátási formákon kívül szükséges az idősek egészsége érdekében fórumokat, tájékoztatókat, előadásokat szervezni.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Településünkön kifejezetten az időseknek szánt program az Idősek Klubja által szervezett éves kirándulás és néhány összejövetel. Problémát jelent az időseknek a színházba, múzeumba, moziba való eljutás, mert helyben nincs lehetőség, ha pedig utazni kell akkor az nem kevés pénzbe kerül.

b) idősek informatikai jártassága

Az időseknek összehívott fórumon kiderült, hogy a nyugdíjas korú lakosságból csak azoknak van ismerete, informatikai jártassága, aki aktív munkavégzés ideje alatt is dolgozott számítógéppel. Ez az idősek 4-5%-át teszi ki.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Az időseknek életkorukhoz kapcsoló sajátos programok nem szerveződnek a településen. Nincs ahol, illetve valamely szervezet ezt megoldaná. A jövőben erre nagyobb figyelmet kell szentelnünk.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
kevés a program az idősek számára	Idősek Klubja, pályázatok programok szervezésére
informatikai képzettségük alacsony	képzés, tájékoztatás, ismeretátadás számukra, Helyi Könyvtár és Teleház

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

Fogyatékos személy: aki érzékszervi - így különösen látás-, hallásszervi, mozgásszervi, értelmi képességeit jelentős mértékben vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során.

A Fogyatékos-sággal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2007. évi XCII. törvény 1 cikk szerint fogyatékos személy minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, mentális vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását.

7.1 A településen fogyatékos-sággal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

A Fot. 15-16. §-a értelmében a fogyatékos személy lehetőség szerint integrált, ennek hiányában védett foglalkoztatásra jogosult.

A foglalkoztatást biztosító munkáltató köteles biztosítani a munkavégzéshez szükséges mértékben a munkahelyi környezet, így különösen a munkaeszközök, berendezések megfelelő átalakítását. Az átalakítással kapcsolatos költségek fedezésére a központi költségvetésből támogatás igényelhető.

Ha a fogyatékos személy foglalkoztatása az integrált foglalkoztatás keretében nem megvalósítható, úgy számára speciális munkahelyek működtetésével a munkához való jogát lehetőség szerint biztosítani kell. A védett munkahelyet a központi költségvetés normatív támogatásban részesíti.

Fogyatékkal élő munkavállaló, aki

- a) a nemzeti jog szerint fogyatékosnak elismert, vagy
- b) elismerten fizikai, elméleti vagy pszichológiai károsodásban szenved.

Megváltozott munkaképességű munkavállaló, aki

- a) rehabilitációs ellátásban részesül,
 b) aki 2011. december 31-én III. csoportos rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjban, rendszeres szociális járadékban részesült.

(Ft. 57/B §.)

Gyakori probléma, hogy nem megoldott a foglalkoztatáshoz szükséges akadálymentesítés, nem biztosítottak különleges eszközök és feltételek. A védett foglalkoztatás túlsúlya mutatkozik az integrált foglalkoztatással szemben. Nem rendelkeznek olyan foglalkoztatási szakemberrel, aki a fogyatékos személy állapotának ismeretében javaslatot tesz a foglalkoztatás jellegére és helyére. Nincs képzett szakember, aki a munkahelyi beszoktatást kísérelje, ezért a sikertelen beszoktatás következménye a fogyatékos munkavállaló alkalmatlanságának rövid időn belüli megállapítása. Javaslat folyamatos felkutatása a fogyatékos munkavállalókkal is betölthető álláshelyeknek, fogyatékosügyi mentor, tanácsadó foglalkoztatásával a fogyatékos személyek munkahelyi kísérésének biztosítása. Önkormányzati szakember képzése ez irányba, állami és civil munkaerő-piaci szolgáltató szervezet és a Munkaesély Szövetség bevonása a feladat megoldásába.

Településünkön a fogyatékkal élők foglalkoztatása nem megoldott. 2 jelentős foglalkoztató van a településen a Fábiansebestyén Községi Önkormányzat és a Kinizsi 2000 Zrt.

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A fogyatékkal élők hátrányos megkülönböztetése a foglalkoztatás területén adatokkal nem támasztható alá, de azt kijelenthetjük, hogy a Településünk Vezetői elkötelezettek a helyi szolgáltatást nyújtó intézmények akadálymentesítésében. Az évek során nagy küzdelmek árán sikerült teljes körűen akadálymentesíteni a helyi iskolát, könyvtárt. Részben akadálymentesíteni a háziorvosi rendelőt, védőnői szaktanácsadást biztosító épületet.

c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzügyi és természetbeni ellátása, kedvezményei

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma

év	megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma	egészségkárosodott személyek szociális ellátásaiban részesülők száma
2008	13	2
2009	2	0
2010	6	2
2011	8	2
2012	4	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

- **Környezet:** A fogyatékos személynek joga van a számára akadálymentes, továbbá érzékelhető és biztonságos épített környezetre. Ez a jog vonatkozik különösen a közlekedéssel és az épített környezettel kapcsolatos tájékoztatói lehetőségekre. (Fot. 5. § (1)- (2))
- **Kommunikáció:** A fogyatékos személy számára biztosítani kell az egyenlő esélyű hozzáférés lehetőségét a közérdekű információkhoz, továbbá azokhoz az információkhoz, amelyek a fogyatékos személyeket megillető jogokkal, valamint a részükre nyújtott szolgáltatásokkal kapcsolatosak. A kommunikációban jelentősen gátolt személy számára a közszolgáltatások igénybevételekor lehetővé kell tenni a tájékozódás és a személyi segítség feltételeit. (Fot. 6.- 7. §) A megfelelően hozzáférhető információ létrehozása olyan szakmai feladat, mely kezdetben nehézséget okozhat. Javasoljuk, azoknak a szolgáltató szervezeteknek a bevonását, melyek professzionális segítséget nyújthatnak. Ilyenek például a jelnyelvi tolmácsszolgálatok, a könnyen érthető fordításokat készítő ÉFOÉSZ és tagszervezetei, a speciális eszközkölcsönzők. Javasoljuk továbbá, hogy az önkormányzat érintett munkatársai kapcsolódjanak be olyan tréningekbe, képzésekbe, ahol ezek a tudások megtanulhatók, ilyenek egyebek mellett az EMMI és az FSZK Nonprofit Kft. képzései.
- **Közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés:** A fogyatékos személy számára a Fot-ban meghatározottak szerint - figyelembe véve a különböző fogyatékosági csoportok eltérő speciális szükségleteit - biztosítani kell a közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférést. A közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása érdekében a fogyatékos személy az önálló életvitelét segítő kutyáját - külön jogszabályban meghatározottak szerint - beviszheti a közszolgáltatást nyújtó szerv, intézmény, szolgáltató mindenki számára nyitva álló területére. (Fot. 7/A.- 7/C. §)
- **Támogató szolgálat, segédeszköz:** fogyatékos személy részére biztosítani kell a fogyatékosága által indokolt szükségleteinek megfelelő támogató szolgálat igénybevételét, továbbá segédeszközt. Az árhoz nyújtott támogatással beszerezhető segédeszközök körét és a támogatás módját, valamint mértékét külön jogszabály határozza meg. (Fot. 11. §)

- **Egészségügy:** A fogyatékos személy egészségügyi ellátása során figyelemmel kell lenni a fogyatékoságából adódó szükségleteire. A fogyatékos személy egészségügyi ellátása során törekedni kell arra, hogy az ellátás segítse elő a rehabilitációját, társadalmi beilleszkedését, továbbá, hogy ne erősítse a betegségtudatát. (Fot. 12. §) A modern emberi jogi szemlélet érvényesülése a fogyatékos emberek ellátása során alapelv. Javasoljuk, hogy az ehhez elengedhetetlen attitűdváltás eléréséhez a szolgáltatók vegyék igénybe az országban több helyen elérhető tréninglehetőségeket.
- **Oktatás, képzés:** A fogyatékos személynek joga, hogy állapotának megfelelően és életkorától függően korai fejlesztésben és gondozásban, óvodai nevelésben, iskolai nevelésben és oktatásban, fejlesztő felkészítésben, szakképzésben, felnőttképzésben, továbbá felsőoktatásban vegyen részt a vonatkozó jogszabályokban meghatározottak szerint. Abban az esetben, ha az - az e célra létrehozott szakértői és rehabilitációs bizottság szakértői véleményében foglaltak szerint - a fogyatékos személy képességeinek kibontakoztatása céljából előnyös, a fogyatékos személy az óvodai nevelésben és oktatásban a többi gyermekkel, tanulóval együtt - azonos óvodai csoportban, illetve iskolai osztályban - vesz részt. A kiskorú fogyatékos személyt megilleti az a jog, hogy fejlesztése késedelem nélkül megkezdődjön, amint fogyatékoságát megállapították (Fot. 13. §).
- **Lakóhely, közösségbe való befogadás, önálló életvitel:** A fogyatékos személynek joga van a fogyatékoságának, személyes körülményeinek megfelelő - családi, lakóotthoni, intézményi - lakhatási forma megválasztásához (Fot. 17. §) A 2011. évben megkezdődött nagy létszámú ápoló -gondozó intézetek kiváltása támogatott lakhatási megoldásokká.
- **Kultúra, sport:** A fogyatékos személy számára lehetővé kell tenni a művelődési, kulturális, sport- és más közösségi célú létesítmények látogatását. A fogyatékos személy számára - sportolási lehetőségeinek megteremtéséhez - a sportolási célú, szabadidős intézmények használatát hozzáférhetővé kell tenni (Fot. 18. §) A hozzáférés biztosításakor két kihívás biztosan felmerül: egyrészt a megfelelő szaktudás bevonásának a kérdése, másrészt pedig az ehhez szükséges forrás. Az első kérdésre javasoljuk minden esetben rehabilitációs szakmérnök, valamint az érintett fogyatékos csoportot képviselőjének a bevonását a tervezésbe és a megvalósításba,. A másik kérdésre, mely a forrásteremtésre vonatkozik, javasoljuk, hogy történjen Európai Unió pályázatfigyelés.
- **A rehabilitációhoz való jog:** A fogyatékos személynek joga van a rehabilitációra. E jog érvényesítését rehabilitációs szolgáltatások, ellátások biztosítják. Az ehhez kapcsolódó állami feladatot a fogyatékos személyek esélyegyenlőségének biztosítására létrehozott, a társadalmi esélyegyenlőség előmozdításáért felelős miniszter szakmai felügyelete alatt álló szervezet látja el. A szervezet számára törvény vagy kormányrendelet további feladatokat állapíthat meg ([Fot. 19.- 20. §). Az érintett célcsoport sok esetben nem rendelkezik megfelelő információval a saját jogai és lehetőségei tekintetében.
- **A helyi politikai életben és közéletben való részvételhez való jog:** másokkal azonos alapon, hatékonyan és teljes körűen vehessenek részt a helyi politikai életben és a közéletben, közvetlenül vagy szabadon választott képviselőkön keresztül, beleértve a fogyatékosággal élő személyek jogát és lehetőségét a szavazásra és választhatóságra (2007. évi XCII. tv 29. cikk) A fogyatékos emberek önérvényesítő

mozgalmainak erősödése, saját maguk képviselőinek lehetőségének támogatása kiemelt feladat.

a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

A fogyatékos népességben belül továbbra is a mozgássérülteké a legnépesebb csoport, akik számára az akadálymentesítés a társadalom életének színterein való megjelenésük alapfeltétele. Az akadálymentes környezet további hasznélvezői a kisgyermekes, babakocsival közlekedő szülők, de a betegek és az idős emberek is.

Az esélyegyenlőség szempontjainak vizsgálatánál több tényező kerül értékelésre: az építési beruházások esetében a fizikai akadálymentesítés, de szinte minden esetben értékelhető a fogyatékkal élők számára biztosított jobb infokommunikációs hozzáférés az eszközök, vagy a projekt által nyújtott szolgáltatások használatához (vakbarát számítógépes és egyéb eszközök, könnyen érthető kommunikáció stb.).

További példa lehet közlekedési infrastruktúrát érintő projekteknél az akadálymentes közlekedés megteremtése.

Közüntézmény

Akadálymentesség 2012.év

Polgármesteri Hivatal	részben megoldott
Általános iskola	megoldott
Orvosi rendelő	megoldott
Óvoda	nem megoldott
Művelődési Ház	részben megoldott
Községi Étkezdé	megoldott
Gyógyszertár	részben megoldott
Gondozási Központ	megoldott
Községi Könyvtár	megoldott

Az önkormányzati fenntartású intézmények teljes akadálymentesítését a jogszabályi előírásokat figyelembe véve a lehetőségek szerint minél hamarabb kell megoldani. Az önkormányzat a lehetőségeihez mérten szeretne támogatni minden akadálymentesítést célzó pályázatot. A jelenleg is folyó pályázatok kapcsán kiemelten kezeli az önkormányzat a szennyvízkezeléshez való hozzáférés biztosítását a hátrányos csoportok részére. Az ivóvízellátás javítását célzó pályázat kapcsán a cél minden lakos számára különbség tétel nélkül biztosítani a megfelelő minőségű ivóvizet. A közszolgáltatásokhoz való hozzáférés Fábánsebestyén területén a hulladékkezeléssel kapcsolatban teljesen akadálymentes. Fábánsebestyén Község területén a zöldfelületek bárki számára korlátozás nélkül hozzáférhető ott szabadidős tevékenység végezhető. A jövő feladata a Művelődési Ház, az óvoda akadálymentessé tétele.

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettsége, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

Településünkön a fogyatékkal élők többsége mozgásszervi fogyatékos, de akadnak siketnémák, és az értelmileg fogyatékosok száma csekély mértékű. A fogyatékos

háttérben több tényező bonyolult kölcsönhatása állhat, pl. testi, pszichológiai, szociális, kulturális, vagy örökletes.

A fogyatékkal élők legnagyobb részének az egyetlen megélhetési forrása az alacsony összegű nyugdíj, járadék, vagy segély. Ezek számukra igen szűkös megélhetést biztosítanak. Egyes esetekben az iskolai végzettségük elmarad az egészséges társaikétól, ami tovább rontja megélhetési esélyeiket.

A tartós egészségügyi problémával, illetve fogyatékkal élő emberek munkaerő-piaci lehetőségei erősen behatároltak. Önkormányzatunk hangsúlyt fektet a prevenció elvére, a fogyatékossgot okozó betegségek, balesetek megelőzésére, a nyugodt, biztonságos élettér kialakítására. A szubszidiaritás elvének érvényesítését szeretnénk szem előtt tartani, távlati terveink között szerepel egy esetleges szociális foglalkoztató működtetése, a megváltozott munkaképességű emberek számára. Munkavállalási esélyeiket az önkormányzati intézmények is segíthetik.

Községünkben jelenleg önkormányzati fenntartású közművelődési intézmény a közoktatási társulás keretei között működik. Az Arany János Általános Művelődési Központ fenntartója a Fábiansebestyén Árpádhalmi Közoktatási Intézményfenntartó Társulás.

Fábiansebestyén közepes kiterjedésű, viszonylag homogén összetételű település. A község település-szerkezetének jellemzője, hogy vonzó központi rész köré települtek az önkormányzati intézmények, a település magja egységes, a magyar építészeti hagyományokhoz kötődő kiépítésű. A lakosság kulturális igényei rendkívül differenciáltak, és a feladatellátást nehezíti az állandó társulattal rendelkező színházak nagy távolsága.

A településhez kötődő, hagyományos kulturális rendezvények alakultak ki, amelyek sokszínűvé, pezsgővé, változatosabbá teszik a kulturális életet. A községi események, rendezvények, ünnepek megünneplésében is részt vesznek az említett intézmények, a Polgármesteri Hivatal és a Gondozási Központ munkatársai a Művelődési Ház (Faluház) művelődésszervezőinek koordinálásával.

A község fiatal és felnőtt korú közönségét kiszolgáló hagyományos községi rendezvények:

A Fábiansebestyéni Lovasnapok: május 1-vel kezdődően.

Lovassport (fogathajtás), zenei programok.

Fábiansebestyéni Falunapok: augusztus második hétvégéje. Programsorozat kulturális, sport és szabadidős programokkal.

Ezenkívül, az intézmények, civil szervezetek és egyházak közművelődési tevékenységéből községi érdeklődésre számot tartó, és községi igényeket kielégítő programok születnek évente.

Fábiansebestyénen Sportegyesület működik. Az iskola rendelkezik tornateremmel és diáksport egyesülettel. Az önkormányzat színvonalas sportpályát tart fent és üzemeltet.

A Sportegyesületen belül működő Football Club foglalkozik az óvodás korú gyermekektől a megyei másodosztályú felnőtt csapatig minden korosztállyal.

A közelmúltban kezdődött az iskolás korú gyerekek számára lovas oktatás, melyet igen nagy számban látogatnak a lovas sport iránt érdeklődők.

A sportolási, szabadidős tevékenység széles kínálata megtalálható községünkben, mindenki egyéni képességeinek, kedvének megfelelően választhat.

A Fábiansebestyéni Községi Önkormányzat fejlesztési tervei között szerepel egy tanmedence építése, ahol a helybéli gyerekek megtanulhatnak úszni.

Az egyesület programjait, működését támogatja az önkormányzat. A hagyományos tevékenységeket célfeladatként finanszírozza.

b) munkahelyek akadálymentesítettsége

Településünkön megoldásra váró probléma az akadálymentesítés. Az önkormányzati közintézmények akadálymentesítését folytatni kell a jogszabályok és helyi lehetőségek figyelembe vételével, az intézményvezetők bevonásával, saját, illetve pályázati források felhasználásával

d) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

A zöldfelületek fejlesztése kiemelt szempont az elkövetkező években. A közterületek, közparkok, játszóterek fejlesztése valamennyi településrészén azonos fontosságú feladat.

A nevelési-oktatási intézmények tárgyi feltételeinek további javítása a fogyatékkal élő gyermekek lakhelyükön járhatnak óvodába, iskolába. A szülői tanácsadás kiemelt feladat.

A fogyatékkal élő személyek közötti közlekedésének segítése érdekében a gyalogos járdákba lépcsők beépítését mellőzni kell, lejtőket kell kiképezni. A járdák megfelelő kialakításában a lakosságot meg kell nyerni együttműködésére.

A tömegközlekedési buszmegállókat akadálymentesek legyenek, hogy a tömegközlekedési járműbe a ki- és beszállás könnyű legyen.

e) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

Életminőségünk fejlesztésének alapja az egészség megőrzése. Ezért a község egészségügyi ellátására sokat áldoz önkormányzatunk. A megyében elsőként lépett ki településünk az akadozva működő központi orvosi ügyeletből, és megszervezte az önálló helyben működő házi orvosi ügyeletet.

A Szakorvosi Rendelő Fábiansebestyén polgárainak nyújt megfelelő szintű szakrendelést. Jelenleg 1 házi orvosi, 1 védőnői, 1 fogorvosi körzet áll az állampolgárok rendelkezésére. A szakellátást a szentesi kórház járóbeteg szakrendelőiben vehetik igénybe a település lakosai.

Az időskorúak részére a Gondozási Központ és kísérleti jelleggel a jelzőrendszeres házi segítségnyújtást vezet be kistérségi együttműködés keretében. Az intézmény működése kiegyensúlyozottan magas színvonalú, ellátási formáinak bővítése a lakosság igényei és a költségvetés korlátai között folyamatos.

f) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Az ellátási problémák többsége azonos módon keletkezik: van megfelelő szolgáltatás, de az ellátásra szoruló nem tud róla, őt nem érték el a szolgáltatást nyújtók, vagyis be sem került a rendszerbe. Van megfelelő szolgáltatás, de a szolgáltatás igénybevétele a fogyatékos személy számára nem hozzáférhető pl az akadálymentesítettség hiánya miatt. Van akadálymentesen elérhető szolgáltatás, de a célcsoport tagja vagy saját elhatározásából vagy gyakori tapasztalat szerint a fogyatékos személy helyett döntő család elhatározásából a szolgáltatást nem veszi igénybe, még akkor sem, ha az a fogyatékos személy életminőségét lényegesen javítaná. Minden ilyen esetben annak feltárása fontos, hogy a szolgáltatás és a szolgáltatást igénylő milyen okból nem tudott egymással segítő kapcsolatba kerülni.

A helyi önkormányzat számos alkalommal kinyilvánítja azt, hogy számára fontosak a településen élő fogyatékos személyek. Ilyen alkalmak a fogyatékos személyek részére rendezett sportrendezvények, egészségügyi szűrések, kirándulások a támogató szolgálat segítségével, különféle akciók szervezése amik egyben anyagi és természetbeni segítségnyújtást jelentenek. Fontos annak megismerése, hogy a helyi médiában rendszeresen jelenjenek meg a fogyatékos személyek sikereikkel és gondjaikkal, de semmiképpen sem mint gyámoltott személyek.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
intézmények akadály mentesítettségének hiánya	pályázatok és saját forrás igénybevételével növelni az akadálymentes intézmények számát
fogyatékkal élők községi programokba való bevonása	a község polgárai számára ismertető anyagok, tájékoztatók kiadása a helyi média bevonásával

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

Fábiánsebestyén Községi Önkormányzat számos megállapodást kötött civil szervezetekkel különböző célok érdekében. Együttműködési megállapodás készült a Nyugdíjas Klubbal, Szent Erzsébet Segítő Szolgálattal, Községi Sport Clubbal, Szent Sebestyén Önkéntes Tűzoltó

Egyesülettel, Fábiansebestyéni Kinizsi Sport Klubbal, Kinizsi 2000 Mezőgazdasági Zrt.-vel, Aranysziget Otthonnal.

Az együttműködések a hátrányos helyzetű célcsoportok életkörülményeinek javítása, a hátrányos körülmények felszámolására jöttek létre.

b) önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

A Települési Önkormányzat a helyi Nyugdíjas Klubbal és az Aranysziget Otthonnal kötött megállapodás alapján a helyi Gondozási Központ fejlesztésében nyújtanak szakmai és az idősök igényeit figyelembe veendő fejlesztés terén.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség

Fábiansebestyén Községi Önkormányzatnak a szomszédos Árpádhalom Községgel van együttműködési megállapodása, mely megállapodás a törvényi változások miatt felülvizsgálat alatt áll. Ez a felülvizsgálat folyik a Szentés Kistérség Többcélú Társulása és a Társult Önkormányzatok terén.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Településünkön jelenleg nem működik nemzetiségi önkormányzat.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A civil szervezetek igyekeznek az erejükhöz mérten a hátrányos helyzetű célcsoportoknak segítséget nyújtani. A mélyszegénységben élők, gyermekek, azok szülei és idősök számára rendszeres jelleggel szerveződik ruhaosztás és segélycsomagok osztása. A községi rendezvények alkalmával bevonjuk a célcsoportokat a tervezési és szervezési feladatokba.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

A helyi piaci szereplők általában anyagi illetve tárgyi adományokkal segítik a hátrányos helyzetű célcsoportokat.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába

Az esélyegyenlőségi problémák feltárására létre jött fórumon részt vett a helyi Nyugdíjas Klub, a Fábiánsebestyén Község Gondozási Központ Vezetője, a Tanyagondnoki Szolgálat Vezetője, a Gyermek és Ifjúságvédelmi felelős, a Önkormányzat részéről a Szociális Ügyintéző, az oktatási intézmények részéről a gyermek és ifjúságvédelmi felelősök. A fórumon a felsorolt szervezetekkel egyeztetett problémák kerültek megállapításra.

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása.

A fórumon résztvevők megállapodtak, hogy a helyi esélyegyenlőségi program felülvizsgálatát megelőzően esetenként ellenőrzik és felülvizsgálják a fórum által feltárt problémák megoldására tett intézkedéseket.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	munkanélküli segélytől elesettek száma magas, tartós munkanélküliek aránya magas	alternatív foglalkoztatási lehetőségek vizsgálata, önkéntes munka, háztartásban végzett (igazolt) munka, ismeretterjesztés, munkaerőpiaci programok átképzés
Gyermekek	hátrányos helyzetű gyermekek növekedése, SNI-s gyerekek számának növekedése	A szülők munkához való hozzájutás esélyének növelése, Fejlesztő gyógypedagógus számának növelése, okok felderítése
Idősek	kevés a program az idősek számára, informatikai képzettségük alacsony	Idősek Klubja, pályázatok programok szervezésére, képzés, tájékoztatás, ismeretátadás számukra, Helyi Könyvtár és Teleház
Nők	családon belüli erőszak esetleges felderítetlensége, fiatal nők foglalkoztatottságának hiánya	tájékoztatás a kapcsolatos törvényekről, információ nyújtás a nők érdekérvényesítéséről, tájékoztatás képzési lehetőségekről
Fogyatékkal élők	intézmények akadálymentesítettségének hiánya, községi programok megvalósítása	pályázatok és saját forrás igénybevételel növelni az akadálymentes intézmények számát, a község polgárai számára ismertető anyagok, tájékoztatók kiadása a helyi média bevonásával

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Maradj talpon	Önkormányzat, Egyéni – társas vállalkozások. Non-profit , for-profit szféra
Gyermekek	A pénz nem minden	Gyermekvédelmi jelzőrendszer, Iskolák (és fenntartóik), Önkormányzat
Idősek	Lépj egyet	Önkormányzat, Könyvtár
Nők	Segítünk	Önkormányzat
Fogyatékkal élők	Fizikai akadálymentesítés	Önkormányzat

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Vár a munka	Önkormányzat, Egyéni – társas vállalkozások. Non-profit , for-profit szféra
Gyermekek	Figyeljünk jobban	Gyermekvédelmi jelzőrendszer, Iskola(és fenntartóik), Önkormányzat
Idősek	A számítógép a barátunk	Önkormányzat, Könyvtár
Nők	Út a munkához	Önkormányzat
Fogyatékkal élők	Jó alkalom	Önkormányzat

Jövőképünk

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők esélyegyenlősége biztosított legyen, a szolgáltatásokhoz való hozzájutás, az oktatás, az egészségügy, a kultúra területén. Magasabb foglalkoztatásának elérése csökkenti az élethelyzetből adódó hátrányokat. A szociális juttatásokhoz való hozzáférés biztosított.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek közoktatási szolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférést. Folyamatosan odafigyelünk, az idősek értékeire. Biztosítjuk a szolgáltatásokhoz való hozzáférést. Lehetőséget és segítséget nyújtunk az érdekképviselőre.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén az egyenjogúsághoz fűződő jogok elismerését, a nők elleni erőszak elutasítását

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők foglalkoztatásának elősegítését, akadálymentesség biztosítását, életminőségük növelését.

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	Maradj talpon
Identifikált probléma (kiinduló értékekkel)	Munkanélküli segélytől elesettek száma magas. (3.3.2 tábla)
Célok - (Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban)	Rövid távon: célcsoport elérése Közép távon: problémák felderítése Hosszú távon: munkanélküli segélytől elesettek számának csökkentése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1.Szükséglet és igényfelmérés 2.Tájékoztató, információs kiadvány készítése 3.Kapcsolatfelvétel szociális ügyintézővel, Járási Hivatal 4.Több jövedelemhez jut a család
Résztvevők és felelős	Önkormányzat
Partnerek	Egyéni – társas vállalkozások. Non-profit , for-profit szféra
Előzetes idő(k) pontokba szedve	2018.06.30.
Mérési eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, mérése (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövid: célcsoport elérése Közép:Tájékoztató kiadvány szerkesztése. Hosszú:arányaiban csökkenő segélytől elesettek száma.
Erőforrások és csökkentésük eszközei	Forrás, erőforrás hiány.

Szükséges erőforrások	Pénzügyi forrás, technikai erőforrás, emberi erőforrás
-----------------------	--

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	Vár a munka
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Tartósan munkanélküliek aránya magas. (9,7%)
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövid távon: célcsoport elérése Közép távon: szakképesítéssel rendelkezők számának növelése Hosszú távon: tartósan munkanélküliek számának csökkenése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ol style="list-style-type: none"> 1. Szükséglet és igényfelmérés 2. Eszköz és erőforrás felmérés 3. Kapcsolatfelvétel a Munkaügyi Központtal – közfoglalkoztatás, képzés 4. Munkaerő-piaci integráció elősegítése
Részvevők és felelős	Önkormányzat
Partnerek	Munkaügyi Központ
Határidő(k) pontokba szedve	2018.06.30.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövid: Célcsoport elérése legalább 50 %-ban. Közép: Munka- és képzési szerződés. (5-5 fő) Hosszú: Foglalkoztatás fenntartása 5 fő részére legalább 1 éven keresztül..
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Pénzügyi erőforrás hiány.
Szükséges erőforrások	Pénzügyi forrás, technikai erőforrás, emberi erőforrás

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	A pénz nem minden
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma nő.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövid: Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek családok között jövedelmi viszonyok felmérése, szükségletfelmérése. Közép: Erőforrásokkal való összekötésben való támogatás. (munkaügyi központ, közfoglalkoztatás, munkaerőpiaci program) Hosszú: Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben élők jövedelemhez való juttatása, ami miatt a rászorultság megszűnik
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ol style="list-style-type: none"> 1. Igény-, szükségletfelmérés 2. Kapcsolatfelvétel a Munkaügyi Központtal, civil szervezetekkel.
Résztvevők és felelős	Önkormányzat
Partnerek	Gyermekvédelmi jelzőrendszer, Iskolák (és fenntartóik),
Határidő(k) pontokba szedve	2018.06.30.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövid: kérdőíves felmérés, Közép: Együttműködési megállapodás Munkaügyi Központtal (Civil Szervezettel) Hosszú: Önkormányzat pályázik a munkaerő-piaci programokra.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Rossz célmeghatározás
Szükséges erőforrások	Pénzügyi forrás, technikai erőforrás, emberi erőforrás

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	Figyeljünk jobban
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Sajátos Nevelési Igényű gyerekek számának növekedése.

Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Fejlesztő gyógypedagógus számának növelése, okok felderítése Rövid: SNI-s gyerekek összegyűjtése, felmérése, szükségletfelmérés, kutatás. Közép: Képesé tevő programok támogatása. Ok-okozati összefüggés felmérése. Hosszú: A javítható (szerzett problémák) kiküszöbölése.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Kapcsolatfelvétel a gyógypedagógussal, szakszolgálattal.
Résztevők és felelős	Önkormányzat
Partnerek	Óvoda, Iskola, Gyermek Jóléti Szolgálat
Határidő(k) pontokba szedve	2018.06.30.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Kérdőív, szükségletfelmérés, tanácsadáson részt vettek száma – együttműködés óvodával, iskolával Pályázati lehetőség szakemberek foglalkoztatására.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Célok konkretizálása a célcsoport részéről
Szükséges erőforrások	Pénzügyi forrás, technikai erőforrás, emberi erőforrás

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	Lépj egyet
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az idősek számára szervezett programok alacsony száma.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövid: Célcsoport tájékoztatása, szükségletfelmérés, erőforrás felmérés, Közép: Programok, összejövetelek, ismerkedési délutánok szervezése Hosszú: Boldog kulturális programokra járó idősek

Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ul style="list-style-type: none"> ▪ szükségletfelmérés ▪ célcsoport elérése, tájékoztatás ▪ Programok szervezése, tájékoztatás a megvalósításról
Résztevők és felelős	Önkormányzat,
Partnerek	Művelődési Központ,
Határidő(k) pontokba szedve	2018.06.30.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	<p>Rövid: kérdőíves felmérés,</p> <p>Közép: Szervezett programok száma</p> <p>Hosszú: Elégedettség mérése.</p>
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Forráshiány. Humán erőforrás hiány
Szükséges erőforrások	Pénzügyi forrás, technikai erőforrás, emberi erőforrás

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	A számítógép a barátunk
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Informatikai képzettségük, ismeretük alacsony. (1-5%)
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	<p>Rövid: Igény-, szükségletfelmérés</p> <p>Közép:, képzés</p> <p>Hosszú: Idősek informatikai jártasságának növelése</p>
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kapcsolatfelvétel a célcsoport tagjaival, igényfelmérés 2. Források biztosítása, partnerek felkutatása 3. Képzés
Résztevők és felelős	Önkormányzat
Partnerek	Könyvtár

Határidő(k) pontokba szedve	2018.06.30.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	10 fő informatikai képzése
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Erőforrás, érdeklődés hiánya
Szükséges erőforrások	Pénzügyi forrás, technikai erőforrás, emberi erőforrás

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	Segítünk
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Családon belüli erőszak esetleges felderítetlensége. Valós adatok nem elérhetők.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövid: Információnyújtás az érdekérvényesítésről és a nők esélyegyenlőség jogairól. Közép: családon belüli erőszak áldozatainak érdekérvényesítő képességének növelése Hosszú: családon belüli erőszak ne legyen tabu, csökkenjen az erőszakon átesett nők valós száma
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ol style="list-style-type: none"> 1. Információs nap szervezése 2. Klubfoglalkozás, beszélgető sarok létrehozása 3. Információs pont biztosítása
Résztevők és felelős	Önkormányzat
Partnerek	Civilek
Határidő(k) pontokba szedve	2018.06.30.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon),	Rövid. információs napok száma Közép: érdeklődők száma Hosszú: Információs ponton megjelentek száma

valamint fenntarthatósága	
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Érdeklődés hiánya
Szükséges erőforrások	Pénzügyi forrás, technikai erőforrás, emberi erőforrás

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	Út a munkához
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Fiatal nők foglalkoztatottságának hiánya
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövid: információnyújtás, szolgáltatások igénybevételi lehetősége, igényfelmérés Közép: Képzési lehetőségek keresése, folyamatos tájékoztatás Hosszú: a fiatal nők munkanélküliségének csökkentése, nagyobb figyelem a célcsoport irányába
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	- felmérés - tervezés - forrás biztosítása - megvalósítás
Résztevők és felelős	Önkormányzat
Partnerek	Munkaügyi Központ
Határidő(k) pontokba szedve	2018.06.30.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Tanúsítványok, bizonyítványok az elvégzett képzésről
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Tárgyi eszköz hiány és pénzügyi hiány
Szükséges erőforrások	Pénzügyi forrás, technikai erőforrás, emberi erőforrás

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	Fizikai akadálymentesítés
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Akadálymentesítés nem befejezett (75%)
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövid: Épületek akadálymentesítési hiányosságainak felmérése Közép: Intézkedési terv meghatározása Hosszú: Épületek akadálymentesítése, a szolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférés biztosítása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	-felmérés - tervezés - forrás biztosítása - megvalósítás
Résztevők és felelős	Önkormányzat
Partnerek	Civil szervezetek.
Határidő(k) pontokba szedve	2018.06.30.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövid: Az épületeken kívül és belül lehetőségek felmérése, tervrajz Közép: A teljesítés megvalósításához szükséges pénzügyi források biztosítása, pénzügyi jelentés. Hosszú: Fizikai és infokommunikációs akadálymentesítés
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Pénzügyi forráshiány
Szükséges erőforrások	Pénzügyi forrás, technikai erőforrás, emberi erőforrás

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	Jó alkalom
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A fogyatékkal élők a programok során háttérbe szorulása.
Célok - Általános megfogalmazás és	A község polgárai számára ismertető anyagok, tájékoztatók kiadása a helyi média bevonásával

rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövid: a célcsoport megkérdezése Közép: a célcsoport számára meghívók és értesítők küldése Hosszú: elégedettség kérdőív
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kapcsolatfelvétel a célcsoport tagjaival, igényfelmérés 2. Források biztosítása, partnerek felkutatása 3. Rendezvények szervezése
Résztevők és felelős	Önkormányzat
Partnerek	Művelődési ház, Könyvtár, Művelődésszervező
Határidő(k) pontokba szedve	2013.06.30.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Igényfelmérés, programok száma, elégedettség mérése
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Érdektelenség
Szükséges erőforrások	Pénzügyi forrás, technikai erőforrás, emberi erőforrás

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége									
1	Maradj talpon	Magas a munkanélküli segélytől elesettek száma, ami többnyire a tájékoztatásból adódik.	Rövid távon: célcsoport elérése Közép távon: problémák felderítése Hosszú távon: munkanélküli segélytől elesettek számának csökkentése	Az intézkedés összhangban van a stratégiai dokumentumokkal.	Önkormányzat, Egyéni – társas vállalkozások, Non-profit, for-profit szféra	2018.06.30.	Rövid: célcsoport elérése Közép: Tájékoztató kiadvány szerkesztése. Hosszú: arányában csökkenő segélytől elesettek száma.	Pénzügyi forrás, technikai erőforrás, emberi erőforrás	Forrás, erőforrás hiány.
2	Vár a munka	Tartósan munkanélküliek aránya magas. (9,7%).	Rövid távon: célcsoport elérése Közép távon: szakképesítéssel rendelkezők számának növelése Hosszú távon: tartósan munkanélküliek számának csökkentése	Összhangban van a stratégiai dokumentumokkal.	Önkormányzat	2018.06.30.	Rövid: Célcsoport elérése legalább 50 %-ban. Közép: Munka- és képzési szerződés. (5-5 fő) Hosszú: Foglalkoztatás fenntartása 5 fő részére legalább 1 éven keresztül	Pénzügyi forrás, technikai erőforrás, emberi erőforrás	Fenntarthatók az eredmények.
II. A gyermekek esélyegyenlősége									
1	A pénz nem minden	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma nő	Rövid: Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek családok közötti védelmi viszonyok felmérése, szükségletfelmérése. Közép: Erőforrásokkal való összehangolás, támogatás. Hosszú: (munkaügyi központ, közfoglalkoztatás, munkaerő piaci	A stratégiai dokumentumokkal összhangban van.	1. Igény-, szükségletfelmérés 2. Kapcsolatfelvétel a Munkaügyi Központtal, civil szervezetekkel Önkormányzat	2018.06.30.	Rövid: kérdőíves felmérés, Középi: Együttműködési megállapodás Munkaügyi Központtal (Civil Szervezettel) Hosszú: Önkormányzat pályázik a munkaerő-piaci programokra.	pénzügyi forrás, technikai erőforrás, emberi erőforrás	Biztosítható a fenntartás.

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	A helyzetlemezés következtetésében feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél program) Hosszú: Rendszeres gyermekvédelmi kezdeményben élők jövedelemhez való juttatása, ami miatt a rászorultság megszűnik Fejlesztő Gyógypedagógus számának növelése, okok felderítése Rövid: SNI-s gyerekek ösztözyújtása, felmérése, szükségleti elmérés, kutatás. Közép: Képesítő tevő programok támogatása. Ok-okozati összefüggés felmérése. Hosszú: A javítható (szerzett problémák) kiküszöbölése.	A célközés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felbőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés, eredményeknek fenntarthatóság
2	Figyeljünk jobban	Sajátos Nevelési igényű gyerekek száma jelentősen megnövekedett az elmúlt időszakban.	A célok összhangban vannak a stratégiai dokumentumokkal	Kapcsolatfelvétel a Gyógypedagógussal szakszolgálati	Önkormányzat	2018.06.30.	Kérdőív, szükségleti elmérés, tanácsadón résztvevők száma – együttműködés övodával, iskolával pályázati lehetőség szakemberek foglalkoztatására	Pénzügyi forrás, technikai erőforrás, emberi erőforrás	Fenntarthatóság biztosított.
III. A nők esélyegyenlősége									
1	Segítünk	Családon belüli erőszak esetleges felderíthetősége. Valós adatok nem elérhetőek hozzá.	A célközés összhangban van a stratégiai dokumentumokkal	1. Információs nap szervezése 2. Klubfoglalkozás, beszélgető sarok létrehozása 3. Információs pont biztosítása	Önkormányzat, Civilek	2018.06.30.	Rövid. Információs napok száma Közép: érdeklődők száma Hosszú: Információs ponton megjelentek száma	Pénzügyi forrás, technikai erőforrás, emberi erőforrás	Az eredmények fenntarthatóak.

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetfelmérés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
Intézkedés sorszáma		tabu, csökkenjen az erőszakon át esett nők valószínűsége							
2	Fiatal nők foglalkoztatottsági mutatójának javítása.	Rövid: Információnyújtás, szolgáltatások igénybevételei lehetősége, igényfelmérés Középi Képzési lehetőségek keresése, folyamatos tájékoztatás Hosszú: a fiatal nők munkanélküliségének csökkentése, nagyobb figyelem a célcsoport irányába	A célkitűzés összhangban van a szervezet - forrás - felmérés - biztosítása - dokumentumokkal	Önkormányzat, Munkaügyi Központ		2018.06.30.	Tanúsítványok, bizonyítványok az elvégzett képzésről	Pénzügyi forrás, technikai erőforrás, emberi erőforrás	Fenntarthatóak az eredmények.
IV. Az idősek esélyegyenlősége									
1	Lépj egyet	Rövid: Célcsoport tájékoztatása, szükségletfelmérés, erőforrás felmérés, Közép: Programok, összejövetelek, ismerkedési délutánok szervezése Hosszú: Boldog kulturális programokra járó idők	Összhangban van a stratégiai dokumentumokkal	Önkormányzat, Művelődési Központ		2018.06.30.	Rövid: kérdőíves felmérés, Közép: Szervezett programok száma Hosszú: Elégiatektség mérése.	Pénzügyi Forrás, technikai erőforrás, emberi erőforrás	Az eredmények fenntarthatóak.
2	A számítógép a barátunk	Rövid: Igény-, szükségletfelmérés Közép: képzés Hosszú: Idősek informatikai jártasságának növelése	Összhangban van a stratégiai dokumentumokkal	Önkormányzat, Könyvtár		2018.06.30.	10 fő informatikai képzése	Pénzügyi forrás, technikai erőforrás, emberi erőforrás	Eredmények fenntarthatóak.
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége									

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	A helyzetlemezés következtetésében feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
1	A helyzetlemezés következtetésében feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése Az intézmények akadálymentesítését folytatni kell.	Rövid: Épületek akadálymentesítési hiányosságainak felmérése Közép: Intézkedési terv meghatározása Hosszú: Épületek akadálymentesítése, a szolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférés biztosítása	A célkitűzés összhangban van a stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma - felmérés - tervezés - forrás biztosítása - megvalósítás	Önkormányzat, Civil szervezetek	2018.06.30.	Rövid: Az épületeken kívül és belül lehetőségek felmérése, tervrajz készítése Közép: A teljesítés megvalósításához szükséges pénzügyi források biztosítása, pénzügyi jelentés. Hosszú: Fizikai és infokommunikációs akadálymentesítés	Pénzügyi forrás, technikai forrás, emberi erőforrás	Karbantartással fenntartható.
2	A foglalkoztatottak körében feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	A közszolgálati jogviszonyban lévő munkatársak számára ismertetőanyagok, tájékoztatók kiadása a helyi média bevonásával Rövid: a célcsoport megkérdezése Közép: a célcsoport számára meghívók és értesítők kiadása Hosszú: elégedettségmérés	A célkitűzések összhangban vannak a stratégiai dokumentumokkal	1. Kapcsolatfelvétel a célcsoport tagjaival, igényfelmérés 2. Források biztosítása, partnerek felkutatása 3. Rendezvények szervezése	Önkormányzat, Művelődési ház, Könyvtár, Művelődésszervező	2018.06.30.	Igenyfelmérés, programok száma, elégedettségmérése	Pénzügyi forrás, technikai erőforrás, emberi erőforrás	Az eredmények fenntarthatóak.

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

A megvalósítás folyamata

A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a Jegyző felel.:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelősével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelőségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelősége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-ot, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselőtestületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A Fábiansebestyén Község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

III. Ezt követően Fábiansebestyén Község Képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és 93/2013. (VI. 20.) Ö. számú határozatával elfogadta.

Mellékletek: -

Dátum: 2013. június 20.

Dr. Kós György
polgármester

A Fábiansebestyén Községi Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.

Dátum: 2013. június 20.

Varjas Béla
Varjas Béla
alpolgármester

Dátum: 2013. június 20.

Gyurisné Székely Erika
Gyurisné Székely Erika
jegyző

Dátum: 2013. június 20.

Felföldi Róbert
Felföldi Róbert
esélyegyenlőségi munkatárs

HEP elkészítési jegyzék¹⁵

NÉV ¹⁶	HEP részei ¹⁷										Aláírás ¹⁸	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
Dancs Ferencné Gondozási Kp Vezető	RÉIE	RÉIE	RÉIE	RÉIE	RÉIE	RÉIE	RÉIE	RÉIE	RÉIE	RÉIE	RÉIE	<i>[Handwritten signature]</i>
Sípos Anna könyvtáros	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	<i>Sípos Anna</i>
Révész Anikó Arany János ÁMK vezetője	RÉIE	RÉIE	RÉIE	RÉIE	RÉIE	RÉIE	RÉIE	RÉIE	RÉIE	RÉIE	RÉIE	<i>Révész Anikó</i>
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	

¹⁵ Ez a jegyzék – mint a HEP melléklete – szakmailag is bizonyítja, hogy a HEP széleskörű egyetértéssel és nem kizárólagosan egy „partneri aláírással” igazolt dokumentum

¹⁶ A jegyzék soronként jelöli a HEP elkészítési folyamatban résztvevő személyeket, intézményeket, partnereket.

¹⁷ A jegyzék oszlopaiba kerülnek a HEP egyes tartalmi részei, ahol az adott betű karikázásával jelezni lehet, hogy az adott személy, intézmény, partner az elkészítésben részt vett, észrevételezett, támogatta, ellenezte.

R= részt vett, É= észrevételezte, T=támogatta, E= ellenezte.

¹⁸ Az adott partner aláírásával hitelesíti a sorban jelölt részvételt a HEP elkészítési folyamatban.